

EESTI KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA

TEATAJA

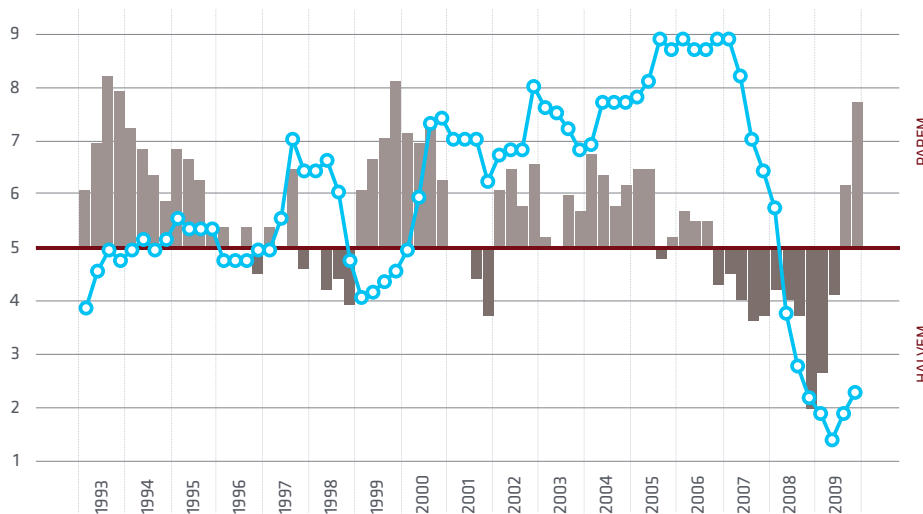

NR 2 • 27. JAANUAR 2010

EESTI KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA HÄÄLEKANDJA, ASUTATUD 1925. AASTAL

Majandusolukord on parem kui 2009. aasta septembris

Eesti majandusolukord 1993–2009 (kvartalite lõikes) ja prognoos 6 kuu pärast (ekspertide hinnangute alusel)

Hinnang praegusele majanduslikule olukorrale ○
Hinnang majanduslikule olukorrale 6 kuu pärast – parem ■ halvem ■

Vaatamata kehvale seisule (või just selle tõttu) olid eksperdid-analüütikud detsembris üllatavalt üksmeelsed selles, et riigi majandusolukord on 6 kuu pärast parem kui praegu. Ootuste tugevust rahvusvahelisel 9-palli skaalal väljendab hinne 7,8 palli, mis tähendab, et 75% eksperte on selle hinnanguga nõus.

Majandusolukorra paranemist Eestis seostatakse valdavalt väliskeskonna edusammudega, meie kontekstis eelkõige positiivsete arengutega Soomes ja Rootsis. See on peamiseks eelduseks, et lähikuudel hakkab nõudlus Eesti eksporditoodetele kasvama. Eesti Konjunktuuriinstituudi analüütikute grupi hinnang ekspordimahu kohta 6 kuu pärast oli peaaegu üksmeelne – eksport on siis suurem. Inflatsioon jääb lähikuudel madalaks ja tõenäoliselt ei tõuse ka intressimäärad. Suures plaanis peab aga nõustuma tõsiasiaga, et lähikuudel jääb majandusarengut iseloomustama (pidurdama) endiselt nõudluse ja töö puudus.

[Loe artiklit lk 10](#) ▶

TÄNA LEHES:

- ▶ Veelkord leebus-programmist
- ▶ Audiitortegevuse seadusest
- ▶ Kaubanduskoja väliskaubandusteenustest
- ▶ Karjääriõppest ja -infost
- ▶ Äriviitidest ja sihtturumaaseminaridest aastal 2010
- ▶ Ettevõtjana Soome

Iga liige loeb! | www.koda.ee

Tähelepanu juhatuse liikmed ja raamatupidajad!

Seminarid „2009. majandusaasta aruande esitamine Äriregistrile”

- 2. veebruaril Saaremaal Kuressaare Kultuurikeskuses (Tallinna 6)
- 8. veebruaril Põlvas Põlva Kultuuri- ja Huvikeskuses (Kesk 15)
- 9., 10., 16., 18. ja 25. veebruaril Tallinnas Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17)
- 17. veebruaril Haapsalus Haapsalu Kolledži auditooriumis (Lihula mnt 12)
- 18. veebruaril Lääne-Virumaal Vinnis (Sõpruse 16)
- 22. veebruaril Valgas (Kesk 1)
- 4., 10., 16., 17., ja 18. märtsil Tallinnas Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17)

Alates 1. jaanuarist 2010 tuleb kõik majandusaasta aruanded Äriregistrile esitada elektroonselt. Vastav seadus võeti vastu Riigikogus 29.10.2009. (www.rigiteataja.ee)

Mida see muudatus endaga kaasa toob?

Alates 2010. aasta 1. jaanuarist esitavad kõik äriühingud, mittetulundusühingud ja sihtasutused, kes koostavad konsolideerimata raamatupidamise aruandeid Eesti hea raamatupidamistava alusel, elektroonselt aruande Äriregistri Ettevõtjaportaalis, täites selleks etteantud vormid. Aruande esitamiseks peavad selle digitaalselt otse aruandluskeskkonnas allkirjastama kõik juhatuse liikmed (majandusaasta aruandele ei pea enam lisama nõukogu liikmete allkirju). Seda saab teha nii ID-kaardi kui Mobiili-ID vahendusel. Esialgu on erandiks IFRS-i kasutajad, konsolideeritud aruannete esitajad, äriühingud, sihtasutused ja mittetulundusühingud, kes esitavad aruandeid rahandusministeeriumi saldoandmike süsteemi ning likvideerimis- ja lõpparuannete esitajad. Nemad esitavad 2010. aastal PDF-formaadis aruande.

Seega peavad alates 1. jaanuarist 2010 kõik ülaltoodud äriühingute, mittetulundusühingute ja sihtasutuste juhatuse liikmed omama ja kasutama ID-kaarti ja digiallkirjastamist.

Seminaril ajakavasse on lisatud ka **ID-kaardi koolitus**, mille käigus omandatakse praktilised oskused teenuste turvaliseks kasutamiseks veebikeskkonnas ja ID-kaardi või Mobiili-IDga digiallkirja andmiseks. Seminar toimub koostöös Registre ja Infosüsteemide Keskusega (RIK), lektoriteks on **Vesta Laansoo** ning **Heilika Kutsch** ja BCS Koolitusega, lektoriteks on **Margit Savisaar** ja **Margus Sakk**.

Ajakava:

10.00–11.45

Äriregistrile elektrooniline majandusaasta aruande esitamine

- Mis on aruande esitamise elektrooniline standard XBRL ja kuidas seda rakendada?
- Kas aruandlus muutub mugavamaks ja lihtsamaks?
- Aruandluskeskkonda andmete sisestamine – milline on raamatupidaja roll aruande koostamisel ja esitamisel?
- Milline on ettevõtjaportaali uus ühine aruandluskeskkond (etteantud vormid, koostamine, esitamine, auditorikontroll)?
- Ettevõtjaportaali uus aruandluskeskkond
  - portaali autentimise võimalused;
  - sisestaja ja auditori määramine;
  - etteantud vormide täitmine/importimine raamatupidamisprogrammist (XBRL aruanne);
  - allkirjastamise võimalused.
- Küsimused ja vastused.

11.45–12.15 Paus

12.15–14.00

ID-kaardi kasutamine

- ID-kaardi kasutusvõimalused:
  - mida on vaja ID-kaardi elektrooniliseks kasutamiseks?
  - mis on PIN-koodid ja kuidas on võimalik neid vahetada?
  - mis on sertifikaadid, kuidas neid kontrollida?
  - kus saab installida ID-kaardi tarkvara?
- Mis on Mobiili-ID, kuidas seda hankida? Mobiili-ID peelsed ID-kaardi kasutamise ees.
- Kuidas siseneda e-teenuste keskkonda ID-kaardi või Mobiili-IDga?
- Digiallkirjastamine:
  - kuidas saab dokumenti digiallkirjastada?
  - mis on kinnituseht?
  - talli praktiline digitaalalkirjastamine ID-kaardi või Mobiili-IDga?
- Ülevaade olulisematest e-teenustest nii eraisiku kui ettevõtja jaoks.
- ID-kaardi ja Mobiili-ID turvalise kasutamise reeglid.
- Küsimused ja vastused.

Seminar toimub eesti keeles ja on tasuta.

Vajalik eelregistreerimine. Toetab Euroopa Regionaalarengu Fond.

ERIK
Registre ja Infosüsteemide Keskus

Seminarile registreerimine:

Kaubanduskoda • Tel: 604 0060

• www.bcs.ee/~koolitus/kaubanduskoda/registreerimine.php

Rohkem infot:

• ettevotjaportaal.rik.ee
• www.rik.ee/e-ariregister/ettevotjaportaal

SIIM RAIE
Peadirektor

2010

„2009 jääb eluks ajaks meelde – see oli nagu üheksakümnendatel, ainult et ma olen vahepeal 20 aastat vanemaks saanud”, kommenteeris üks ettevõtja hiljuti möödunud aastat ja pingutust, mida see nõudis.

2010. aastal oleme Kaubanduskojas ettevõtjatele toeks mitme uue initsiatiiviga. Jaanipäevaks peab valmima põhjalik uuring Eesti eksportööride arengutakistustest – nii ettevõtte sisestest, kui ka välisurgudel eksisteerivatest toketest. Nii, et kui teile saabub küsitlusankeet või kutse arutelule siis lööge lahkesti kaasa. Uuringu tulemusel sünnivad poliitikasoovitused ja ettepanekud nii koduste toetusmeetmete ja majanduspoliitika kui ka välismaajanduspoliitika tegevusteks.

Nooremaks ei muutu meist keegi, aga loota võib, et targemaks. Igal juhul kuluvad eelmise aasta kogemused ära ka alanud aastal, sest olukord pole sugugi parem. Küll aga on oluliselt positiivsem inimeste suhtumine olukorda. Ma ei taha küll alahinnata valitsuse tegevust ja rolli, aga nii nagu ennustada võis, jäi ja jääb majanduskriisi raskus enamasti ettevõtjate kanda.

2010. aastal oleme Kaubanduskojas ettevõtjatele toeks mitme uue initsiatiiviga. Jaanipäevaks peab valmima põhjalik uuring Eesti eksportööride arengutakistustest – nii ettevõtte sisestest, kui ka välisurgudel eksisteerivatest toketest. Nii, et kui teile saabub küsitlusankeet või kutse arutelule siis lööge lahkesti kaasa. Uuringu tulemusel sünnivad poliitikasoovitused ja ettepanekud nii koduste toetusmeetmete ja majanduspoliitika kui ka välismaajanduspoliitika tegevusteks.

Teine ja veidi pikem projekt on suunatud välismaal elavate, töötavate ja õppivate Eestist pärit inimeste tagasikutsumiseks siinsele tööturule. „Talendid koju” programmi raames püüame esmalt kaardistada, milliseid kompetentse on Eesti

ettevõtetes vajaka ja mida on üldse pakkuda rahvusvahelise kogemusega inimestele. Plaani teine pool on välismaal elavate inimeste ülesleidmine, nende teavitamine ja kokkuviiimine potentsiaalsete tööandjatega. Selleks loodav internetiportaal ja pidev teavitustöö vajavad ettevõtjate aktiivset panust ja kaasalõmist.

Kvalifitseeritud tööjõu olemasolu tagamiseks oleme partneriks mitmete kõrghariduse valdkonna projektidele. Juba on käimas õppekavaarendus tehnoloogiapõhise ärijuhtimiseks ja ettevõtlusmooduli välja töötamiseks. Loodetavast saame kaasa aidata ka ekspordijuhimise mooduli tekkele ühes või mitmes ülikoolis ning ettevõtetel avaneb tulevikus võimalus oma töötajaid sinna ka täienduskoolituseks saata. Jätkame ekspordialaste koolituste läbiviimist ka iseseisvalt – eksporditurunduskoolitused, sihtturuseminarid ja ka Ekspordi Akadeemia jätkab oma tegevust.

Kuni kevade keskpaigani jätkuvad nii eesti kui vene keeles majandusaasta aruande elektroonilise esitamise koolitused. Suurema seeriana on tulemas ka euro kasutuselevõtu erinevaid aspekte tutvustavad semi-

narid. Kohe, kui hindamine teostatud ja otsused tehtud, alustame selgitustööd, mida ühisraha kasutamine tähendab nii äriühingute põhikirjadele, millised on hindade avaldamise, ümardamise jms reeglid.

Hariduspoliitika valdkonnas loodame jaanipäevaks valmis saada ettevõtlusõppe edendamise kava ja seda siis ka koos partneritega ellu viima hakata. Selle tegevuse eesmärk ei ole ainult ettevõtjate n-ö taastootmine ühiskonnas, vaid laiem ettevõtlikkus ja ettevõtlik hoiak noorte hulgas.

Otse loomulikult jätkub meie ülesanne ja järelvalveroll, et seadusandlus ettevõtjasõbralik püsiks. 8. jaanuaril avaldas Vabariigi Valitsuse pressibüroo uudise, et „...1. jaanuaril 2009 kehtis Eestis 412 seadust, aasta jooksul muutus neist 306. Uue aasta algusest jõustus 208 uut seaduse tervikteksti.” See kõlab nagu oleks tegemist noore ja alustava riigiga, mis vajab pidevat uuendamist. Eesti Kaubandus-Tööstuskoda esitas 2009. aastal ettevõtjate arvamused kokku 105 seaduse- või määruse eelnõu kohta. Seega peame kõvasti pingutama, et riigilohega võistelda. **T**

Sisukord

Juhtkiri	
2010	3
Seadusandlus	
Audiitoritegevuse seaduse eelnõu jõuab lõpphääletusele	5
Veelkord leebusprogrammist	7
Riigikohtu tõlgendus erisoodustuse tuvastamise kohta asja võõrandamisel alla turuhinna	8
Koja gallupid	9
Konjunktuur	
Analüütikud: majandusolukord on parem kui 2009. aasta septembris	10
Koja teenused	
Kaubanduskoja väliskaubandusteenused	11
Äriviisidid ja sihtturumaade seminarid aastal 2010	12
Euroopa uudised	12
Välisministeerium	
Ettevõtjana Soome	13
Hariduspoliitika	
Karjääriõpe koolis ja karjääriinfo Rajaleidjas	14
Juhtimisveerg	
Kapsastest ja kondoomidest	15
Teated	16
Liikmelt liikmele	20
Koostööpakkumised	21
Riigihanketeated	21
Uued liikmed	22

Kalender

2. veebruar	„2009. majandusaasta aruande esitamine Äriregistrile“
8. veebruar	Saaremaal Kuressaare Kultuurikeskuses (Tallinna tn 6)
17. veebruar	Põlvas Põlva Kultuuri- ja Huvikeskuses (Kesk 15)
18. veebruar	Haapsalus Haapsalu Kolledži auditooriumis (Lihula mnt 12)
18. veebruar	Tallinnas Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17)
18. veebruar	Lääne-Virumaal Vinni spordikompleksis (Sõpruse 16)
19. veebruar	Tallinnas Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17) – vene keeles
22. veebruar	Valgas (Kesk 1)
25. veebruar	Tallinnas Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17)
2. märts	Tallinnas Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17) – vene keeles
3. märts	Tallinnas Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17) – vene keeles
4. märts	Tallinnas Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17)
10. märts	Tallinnas Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17)
16. märts	Tallinnas Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17)
17. märts	Tallinnas Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17)
18. märts	Tallinnas Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17)
	Seminar on tasuta. Vajalik eelregistreerimine aadressil: www.bcs.ee/~koolitus/kaubanduskoda/registreerumine.php
	Messikoolitus
2. veebruar	Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn)
9. märts	Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn)
13. aprill	Raadimõisa hotellis (Mõisavärava 1, Tartu)
	Liis Lehesalu • Tel: 604 0081 • E-post: liis@koda.ee
8. veebruar	Seminar: „Majandusaasta aruande koostamine ja elektrooniline esitamine“
	Kati Krass • Tel: 443 0989 • E-post: kati@koda.ee
11. veebruar	Venekeelne seminar „Ettevõtluskeskkond Venemaal“
	Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn)
	Viive Raid • Tel: 604 0092 • E-post: viive@koda.ee
12. veebruar	Kaubanduskoja Jõhvi esinduses (Pargi 27)
	Margus Ilmjärv • Tel: 337 4950 • E-post: margus@koda.ee
14.–19. veebruar	Õppe- ja äriviisit Bulgaariasse ning Rumeeniasse koostöös Tehnopoliga
	Annika Metsala • Tel: 604 0091 • E-post: annika.metsala@koda.ee
15. veebruar	Koostööpartnerite pärastlõuna „Üldhariduskoolide, ettevõtete ja noorte vahelise koostöö võimalused“
	Kaubanduskoja Jõhvi esinduses (Pargi 27, Jõhvi)
	Margus Ilmjärv • Tel: 337 4950 • E-post: margus@koda.ee
15. veebruar	Seminar „Efektiivne eksport ja selle arendamine“
	Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn)
	Kati Krass • Tel: 443 0989 • E-post: kati@koda.ee
Aprillini	„Mentoripõhine e-õpe“ – tasuta ID-kaardi koolitus
	Toimumiskoht ja aeg vastavalt tellija soovile.
	Läbiviija BCS Koolitus.
	Piret Elm • Tel: 699 8155 • E-post: piret.elm@bcs.ee
	Piret Salmistu • Tel: 604 0060 • E-post: piret@koda.ee

MAIT PALTS

Politiikakujundamise- ja õigusosakonna juhataja

Lühidalt:

Uue seaduse väljatöötamisel lähtuti audiitortevuse valdkonna süsteemse ja kaasaegse reguleerimise vajadusest. Nii reguleeribki uus audiitortevuse seadus detailsemalt audiitorite kutsetevusega seonduvat – fikseeritud on ka kutseeksami tasu maksimaalsed suurused ning audiitorkogu liikme kohustusliku liikmemaksuga seonduv.

■

Seaduse regulatsioon laieneb kogu audiitortevusele, mis on seotud majandusarvestusega, välja jäävad infotehnoloogiasüsteemide, keskkonnaalased, tervishoiu valdkonnas toimuvad ja muud auditeerimised osas, milles need ei puutu kokku majandusarvestuse valdkonnaga.

Audiitortevuse seaduse eelnõu jõuab lõpphääletusele

Uut audiitortevuse seaduse eelnõud on erinevatel tasanditel menetletud tänaseks pea kaks aastat kui mitte rohkemgi. Alates 2009. aasta kevadest on eelnõu olnud ka Riigikogu menetleda ning peaks arvestades Riigikogu majanduskomisjoni ettepanekut seadusena vastu võetama 27. jaanuaril käesoleval aastal.

Ka Teatajas oleme eelnõust ning meie ettepanekutest sellele mitmel korral jõudnud kirjutada. Kuni uue seaduse jõustumiseni (eelduslikult 8. märtsil) reguleerib Eestis audiitortevust jätkuvalt juba 1999. aasta 10. veebruaril vastuvõetud audiitortevuse seadus ning selle volitusnormi alusel 2000. aasta 15. juunil vastuvõetud auditeerimiseeskiri. Selle aja jooksul on seadust ning viidatud korda muudetud üsna minimaalselt. Samas on ilmselge, et kehtiva audiitortevuse seaduse vastuvõtmisest alates on nii maailmas kui ka Eestis toimunud valdkondlikult suured muudatused, millele senine seadus mitmes osas jalgu oli jäänud.

Uus seadus reguleerib detailsemalt audiitorite kutsetevusega seonduvat

Üheks kesksemaks märksõnaks on koostajad uue seaduse väljatöötamisel seadnud audiitortevuse valdkonna süsteemse ja kaasaegse reguleerimise vajaduse. Nii reguleeribki uus seadus senisest oluliselt detailsemalt kogu audiitorite kutsetevusega seonduvat. Seda kogu ni detailset, et fikseeritud on ka kutseeksami tasu maksimaalsed

suurused ning audiitorkogu liikme kohustusliku liikmemaksuga seonduv. Reguleeritud on ka audiitorite täiendkoolituse ja kvalifikatsiooniga seotud küsimusi. Kõik see kokku peaks tagama audiitorkontrolli kvaliteedi ning kaudselt omakorda suurendama ka kogu majanduskeskkonna läbipaistvust.

Uus seadus reguleerib jõustumisjärgselt kogu majandusarvestuse audiitortevuse haru

Uue audiitortevuse seaduse regulatsioon laieneb kogu audiitortevusele, mis on seotud majandusarvestusega. Reguleerimisalast jäävad välja infotehnoloogiasüsteemide auditeerimine, keskkonnaalased auditeerimised, tervishoiu valdkonnas toimuvad auditeerimised ja muud auditeerimised (nt tulemusaudit) osas, milles need ei puutu kokku majandusarvestuse valdkonnaga. Siiski ei reguleeri uus seadus mitte ainult audiitorite kutsetevust. Uude seadusesse on koondatud ka need kriteeriumid ja nõuded, mis kohustavad ettevõtjaid audiitorkontrolli korraldama. Selline lähenemine on ka meie arvates olnud põhjendatud ning ettevõtjatele kergemini hoomatav. Hetkel

leidub äriühingute audiitorkontrollile viiteid nii äriseadustikus kui raamatupidamise seaduse põhiosas. Äriseadustiku reguleerida jäävad jätkuvalt audiitori nimetamisega seotud regulatsioonid, kuid raamatupidamise seaduses sisalduv regulatsioon audiitorkontrolli osas viiakse üle uude seadusesse.

Muutuvad audiitorkontrolli kohustuse kriteeriumid ning lisaks auditile ka ülevaatuse regulatsioon

Ettevõtjatele olulisemaks uudiseks uuest seadusest on kindlasti muutuvad audiitorkontrolli kohustuse kriteeriumid ning lisaks traditsioonilisele auditile ka ülevaatuse regulatsioon. Lühidalt tähendab viimane

Ettevõtja, kelle majandusnäitajad on suured, peab laskma teha oma majandusaasta aruandele ülevaatuse ning väga suured ettevõtted auditi. Väikese- ja keskmise suurusega ettevõtted, kelle majandusnäitajad jäävad aga allapoole ülevaatuse kriteeriumeid, on audiitorkontrollist jätkuvalt vabastatud.

seda, et ettevõtja, kelle majandusnäitajad (käive, varade maht ja töö-

tajate arv) on suured, peab laskma oma majandusaasta aruandele teha ülevaatus ning väga suured ettevõtted auditi. Väikese- ja keskmise suurusega ettevõtted, kelle majandusnäitajad jäävad aga allapoole ülevaatus kriteeriumeid, on audiitorkontrollist (audit või ülevaatus) jätkuvalt vabastatud.

Milline on auditi ja ülevaatus vahet ja ülevaatus vahet?

Kuigi oleme auditi ja ülevaatus vahet ka varasemalt kirjeldanud, kordame selle veelkord üle. Eelnõu seletuskirjas toodud näidete põhjal saab siin hõlpsasti vahet teha. Auditi korral avaldatakse audiitori aruanne üldistavas jaatavas vormis, näiteks: „Meie arvates on töövõtu objekt kriteeriumite XYZ põhjal tulemuslik kõikides olulistest osades.“ Ülevaatus korral avaldatakse aruanne aga üldistavas eitavas vormis, näiteks: „Meie poolse töö põhjal, mida on kirjeldatud käesolevas aruandes, ei täheldanud me midagi, mis sunniks meid uskuma, et töövõtu objekt ei ole kriteeriumite XYZ põhjal tulemuslik kõikides olulistest osades.“ Nii auditi kui ülevaatus teostamise aluseks on rahvusvahelised standardid. Lähtudes standarditest ja eeldatavast töömahu erinevusest on eelnõu koostajad olnud ka arvamisel, et ülevaatus peaks kujunema ette-

võtjale majanduslikult odavamaks ja vähendama seega halduskoormust. Ka meie oleme ülevaatus lisamist eelnõu koostamisest alates toetanud just põhjusel, et see peaks olema väiksematele ettevõtjatele vähem koormavam ning asendama paljudel juhtudel praegu kehtivat auditi kohustust.

2011. aastast tõusevad senised kriteeriumid, millal on ettevõtjale kohustuslik audit või ülevaatus

Paljudele ettevõtjatele on kindlasti oluliseks muudatuseks ka see, et alates 2011. aastast tõusevad senised kriteeriumid, millal on ettevõtjale kohustuslik audit või ülevaatus. Praegu koostatavad majandusaasta aruanded kuuluvad auditeerimisele nende kriteeriumite kohaselt, mis toodud kehtivas äriseadustikus või raamatupidamise seaduses. Nende kohaselt on audit kohustuslik lisaks muudele seadustes sätestatud juhtudele raamatupidamiskohustuslasele, kellel vähemalt kaks järgmisest kolmest näitajast on aruandeaasta bilansipäeva seisuga suuremad kui: äriühingul müügitulu (netokäive) 10 miljonit krooni, bilansimaht 5 miljonit krooni ja töötajate arv 10.

Uued kriteeriumid jõustuvad aga 2011. aasta 1. jaanuaril, kehtides majandusaasta aruannete aruandepre-

rioodide kohta, mis algavad 2010. aasta 1. jaanuaril või hiljem, ehk käesoleva aasta kohta koostatud aruannetele kehtivad juba uued nõuded. Lähtudes oma liikmetelt laekunud ettepanekutest ning analüüsidest teistes EL riikides kehtivaid audiitorkontrolli kriteeriumeid, esitas Kaubanduskoda eelmise aasta lõpus Riigikogu majanduskomisjonile veelkord täiendavalt ettepanekud. Palusime kaaluda eelnõus sisalduvat majandusnäitajatel põhinevate kriteeriumite tõstmist ülevaatus osas ning tegime ettepaneku loobuda praegu osaühingutele kehtivast täiendavast kohustuslikust majandusaasta auditeerimise kohustusest, mis põhineb vaid osakapitali suurusel. Teatavasti kehtib praegu osaühingutele nõue, et sõltumata raamatupidamise seaduses sisalduvatest majandusnäitajatele põhinevatest kriteeriumitest, kuuluks OÜ majandusaasta aruanne igal juhul auditeerimisele, kui tema osakapital ületab 400 000 krooni (u 25 000 eurot). Ettepaneku kohaselt kuuluksid osaühingute majandusaasta aruanded ülevaatus või auditi kontrolli alla vastavalt aruandeaasta majandusnäitajatele, sõltudes käibest, varade mahust ja töötajate arvust ehk reaalse majandustegevuse ulatusest.

Teine ettepanek oli tõsta kavandatud ülevaatus kohustuse kün-

niskriteeriumeid selliselt, et need arvestades eelnõus toodud auditi kriteeriumeid ei oleks nendest rohkem kui kahe korra madalamad. Loomulikult võib ka edaspidi nii põhikirja kui ka osanike otsusega audiitorkontrolli alati ette näha, kuid kohustuslikud oleksid vastavalt ülevaatus või audit alles siis, kui seaduses toodud kriteeriumid on ületatud. Seega suureneks ettepaneku kohaselt äriühingute hulk, kellele audiitorkontroll enam kohustuslik ei ole ning auditi või ülevaatus korraldamine sõltuks eelkõige äriühingu omanike soovist. Mõlemad ettepanekud leidsid jaanuari teisel nädalal toimunud Riigikogu majanduskomisjoni istungil ka toetust ning vastavalt muudeti eelnõud. Juhul, kui seadus sellisena ka vastu võetakse, tuleb järgmisel aastal lähtuda uutest kriteeriumitest.

Audit on lisaks eelpool nimetatud alustel kohustuslik aktsiaseltsidele, riigi raamatupidamiskohustuslastele, kohaliku omavalitsuse üksustele ja avalik-õiguslikele juriidilistele isikutele, sihtasutusele ja riigieelarvelist eraldist saavale erakonnale. Kohustusliku ülevaatus võib alati asendada ka auditiga ning nagu ka ülalpool kirjeldatud, võib auditi või ülevaatus alati korraldada ka vabatahtlikult, ka siis kui viidatud kriteeriumid täidetud ei ole. **T**

Ülevaatus ja auditi kriteeriumid audiitoritegevuse seaduse eelnõus:

Vähemalt kaks allnimetatud kolmest kriteeriumist peavad auditi või ülevaatus kohustuse tekkimiseks olema täidetud.

Näitaja	Müügitulu, tulu (käive) EUR	Varad kokku EUR	Töötajate arv
Auditeerimise kohustus	2 000 000	1 000 000	30
Ülevaatus kohustus	1 000 000	500 000	15

Vähemalt üks allnimetatud kolmest kriteeriumist peab auditi või ülevaatus kohustuse tekkimiseks olema täidetud.

Näitaja	Müügitulu, tulu (käive) EUR	Varad kokku EUR	Töötajate arv
Auditeerimise kohustus	6 000 000	3 000 000	90
Ülevaatus kohustus	3 000 000	1 500 000	45

Eelnõu viimase teksti leiata hetkel veel Riigikogu veebilehelt www.riigikogu.ee, kuid alates jõustumisest juba Riigi Teataja andmebaasist www.riigiteataja.ee.

KOIDU MÖLDERSON

Politiikakujundamise- ja õigusosakonna jurist

Veelkord leebusprogrammist

Tänaseks on karistusseadustiku, kriminaalmenetluse seadustiku ja konkurentsiseaduse muutmise seaduse eelnõu (laiemalt tuntud kui leebusprogrammi eelnõu) jõudnud Riigikogus läbida kaks lugemist.

Möödunud aasta alguses, kui leebusprogrammi eelnõu avaldati kommenteerimiseks ja ettepanekute tegemiseks avalikkusele, esitas oma märkused ka Kaubanduskoda, millega tänases eelnõu variandis ka arvestati.

Kuigi leebusprogrammist on mitmel pool juttu olnud, siis meeldetuletamiseks lühidalt eelnõu põhimõtetest.

Leebusprogrammi põhiidee on konkurentsi kahjustavate tegevuste ja kokkulepete ennetamine. Selle saavutamiseks aga kohelda leebemalt kartelli osalist, kes teatab järelevalve- või uurimisasutusele kartellist juhul, kui informatsioon selle kohta puudub või ei võimalda menetlust alustada, või esitab olulised tõendid õigusrikkumise kohta juhul, kui menetluses tuvastatud asjaolud ei ole piisavad süüdimõistmiseks.

Taoliste konkurentsi kahjustavate kokkulepete avastamisel loodetakse nn leebuse taotlejatele, kellele antakse võimalus karistust vältida. Selleks peab kokkuleppes osalenu või sellest teadev ettevõtja esimesena ja omal algatusel esitama nn leebuse taotluse. Ehk teisisõnu

esitab kõik temale teadaolevad andmed konkurentsi kahjustavates asjaoludes või kartellikokkulepetest konkurentsiametile, aidates nõnda uurimisele kaasa. Taotluse esitamine on oma olemuselt toimepandud kuriteo ülestunnistamine ja teistest osalistest teavitamine ning sõltuvalt antud informatsiooni väärtusest uurimisele on siis võimalik taotleda kas täielik karistusest vabastamine või selle kergendamine. Nendel juhtudel ja isiku suhtes, kes esitab oma algatusel esimesena leebuse kohaldamise taotluse, ulatub ülesnäidatav leebus täieliku immuniteedini, st karistusest vabastamiseni. Õigusrikkujate suhtes, kes esitavad leebuse kohaldamise taotluse menetluse jaoks kasuliku teabega, kuid ei ole esimesed, kohaldatakse leebust kitsamas tähenduses, vähendades mõistetavat karistust. Leebuse kohaldamise eelduseks on täielik koostöö menetlejaga ja teatud tingimustele vastamine; näiteks ei ole leebus kohaldatav isiku suhtes, kes on kartelli juht või algataja.

Ja ehkki eelnõu kirjutajad on kindlad, et leebusprogrammi ära kasutama ei hakata ehk uurimisasutustele konkurentide kohta ebaõiget laimavat informatsiooni esitama, tundis

Kaubanduskoda muret, et eelnõus ei ole piisavalt arvestatud võimalusega, et leebusprogrammi võidakse hakata kasutama pahatahtlikel eesmärkidel konkurentide majandustegevuse negatiivseks mõjutamiseks. Seega sai tehtud ettepanek, et eelnõu täiendatakse nii, et leebustaotluse pahatahtlik esitamine oleks rangemalt karistatav. Nõnda täiendatigi eelnõud, sätestades juriidilise isiku vastutus vales kaebuse eest. Kui füüsiline isik annab tunnistajana valeütlust, nähakse ette kuni kolmeaastane vangistus. Samuti näeb eelnõu raskendava asjaoluna ette tõendite kunstliku loomise, mis toob kaasa kuni viieaastase vangistuse. **T**

Leebusprogrammi põhiidee on konkurentsi kahjustavate tegevuste ja kokkulepete ennetamine. Selle saavutamiseks aga kohelda leebemalt kartelli osalist, kes teatab järelevalve- või uurimisasutusele kartellist juhul, kui informatsioon selle kohta puudub või ei võimalda menetlust alustada, või esitab olulised tõendid õigusrikkumise kohta juhul, kui menetluses tuvastatud asjaolud ei ole piisavad süüdimõistmiseks.

Samuti on eelnõu koostajate poolt toetust leidnud teised Kaubanduskoja ettepanekud. Eelnõu menetlusetappidega ja eelnõu endaga on võimalik tutvuda Riigikogu veebilehel http://www.riigikogu.ee/?page=en_etapid&op=ems&eid=565462&u=20100118131246.

MART KĀGU

Politiikakujuendamise- ja õigusosakonna jurist

Riigikohtu tõlgendus erisoodustuse tuvastamise kohta asja võõrandamisel alla turuhinna

Riigikohtu 26. novembri 2009. aasta lahend nr 3-3-1-73-09 on huvipakkuv eelkõige just tulumaksuseaduses sätestatud erisoodustuse andmise tuvastamise seisukohalt. Seaduse kohaselt on erisoodustus igasugune kaup, teenus, loonustasu või rahaliselt hinnatav soodustus, mida antakse töötajale (kelleks loetakse muuhulgas ka äriühingu juhatuse liige)

Kui töötaja on saanud rahaliselt hinnatava soodustuse, siis on tegemist erisoodustusega ja selle pealt tuleb maksta ka tulu- ja sotsiaalmaksu. Kui rahaliselt hinnatav soodustus ei ole tuvastatav, ei saa rääkida ka erisoodustuse andmisest ja sellega kaasnevast maksukohustusest.

seoses töö- või teenistussuhtega, juriidilise isiku juhtimis- või kontrollorgani liikmeks olekuga või pikaajalise lepingulise suhtega, olenev erisoodustuse andmise ajast. Erisoodustuse pealt tuleb maksta nii tulu- kui ka sotsiaalmaksu.

Tulumaksuseadus toob näitliku loetelu rahaliselt hinnatavatest soodustustest, mida käsitletakse erisoodustustena. Erisoodustuseks

loetakse näiteks see, kui töötaja katab oma töötaja eluasemekulud, annab töötajale tasuta kasutada sõiduki või maksab töötajale isikliku sõiduauto kasutamise eest hüvitist. Erisoodustuseks loetakse muu hulgas ka asja, väärtpaberi, varalise õiguse või teenuse tasuta üleandmist, müüki või vahetust turuhinnast madalama hinnaga (tulumaksuseaduse § 48 lg 4 p 7).

Just viimati mainitud erisoodustuse liigiga seoses jõudis Riigikohtusse vaidlus (lahend nr 3-3-1-73-09), milles täpsemalt otsiti vastust küsimusele: kas tehingu puhul, millega äriühing võõrandab oma töötajale asja, mille äriühing on varem omandanud samalt isikult, tuleb võimaliku erisoodustuse tuvastamiseks vaadelda mitte ainult viimast tehingut eraldivõetuna, vaid mõlemat tehingut koos?

Kõnealuse kohtuasja faktilised asjaolud olid järgmised. M.R., kes oli ühtlasi OÜ M juhatuse liige, müüs kinnistu OÜ-le M hinnaga 550 000 krooni ning ostis hiljem selle kinnistu tagasi hinnaga 1,1 miljonit krooni (olles endiselt OÜ M juhatuse liige). Kusjuures tuvastati, et antud kinnistu turuhind oli tagasimüümise hetkel 2,5 miljonit. Selle aja jooksul,

mil kinnistu oli OÜ M omandis, tegi osaühing kinnistule kulutusi ca 360 000 krooni väärtuses. Tulenevalt asjaolust, et M.R. oli OÜ M juhatuse liige ning osaühing müüs talle kinnistu turuhinnast madalama hinnaga, oli maksuhalduri arvates tegemist erisoodustusega tulumaksuseaduse (TuMS) § 48 lg 4 p 7 tähenduses (asja müük turuhinnast madalama hinnaga). Maksuhaldur luges erisoodustuse väärtuseks kinnistu turuhinna ja müügihinna vahe ehk 1,4 miljonit krooni ning kohustas M.R.-i tasuma nimetatud summalt tulu- ja sotsiaalmaksu. Kohtumenetluses leidis M.R., et maksuhaldur ei arvestanud maksuotsuse tegemisel tehingu tegelikku sisu, sest jättis arvesse võtmata asjaolu, et M.R. müüs kinnistu OÜ-le M samuti turuhinnast madalama hinnaga. Kusjuures kinnistu tagasimüümise tagastas M.R. OÜ-le M nii algselt saadud müügihinna (550 000 krooni) kui OÜ M poolt tehtud parendused (ca 360 000 krooni). Seega ei saanud ta (M.R.) kahe tehingu kokkuvõttes rahaliselt hinnatavat soodustust. Maksuhaldur oli seisukohal, et erisoodustuse arvutamisel ei saa turuhinnast maha lahutada hinda, mille võrra juhatuse liige oli sama kinnistu varem äriühingule väidetavalt turuhinnast odavamalt

müüdnud. Sellisest maksuhalduri seisukohast järeldub, et erisoodustuse maksustamisel tuleks arvesse võtta justkui ainult juhatuse liikmega tehtud tehingu väärtuse ja turuhinna erinevus ning muud asjaolud nagu näiteks see, et samade isikute vahel on tehtud sama kinnistuga varem samuti turuhinnast erineva väärtusega tehing, ei saa maksustamist mõjutada.

Riigikohus ei nõustunud Maksu- ja Tolliameti seisukohaga ja juhtis tähelepanu asjaolule, et TuMS § 48 lg 4 p 7 tõlgendamisel on olulise tähendusega määratlus „rahaliselt hinnatav soodustus”. Riigikohus on varasemas praktikas väljendanud seisukohta, et „erisoodustus on töötaja poolt töötajale antav rahaliselt hinnatav hüve, millest viimane saab otseselt isiklikku kasu. Erisoodustuseks tuleb vaadelda sellist hüve, mis antakse töötajale isiklikes huvides ja mida saaks põhimõtteliselt käsitleda ka loonustasuna. Erisoodustus on määratlemata õigusmõiste, mille sisustamisel tuleb arvestada iga juhtumi eripära.” Eeltoodud ja kõnealuse kohtuasja asjaolusid arvestades asus Riigikohus seisukohale, et „erisoodustusega ei ole tegemist siis, kui töötaja hüvitab saadud

soodustuse tööandjale. Tehingu puhul, millega äriühing võõrandab oma töötajale asja, mille äriühing on varem omandanud samalt isikult, tuleb võimaliku erisoodustuse tuvastamiseks vaadelda mitte ainult viimast tehingut eraldivõetuna, vaid mõlemat tehingut koos. Kui töötaja ostab varem tööandjale müüdud asja tööandjalt tagasi sama hinnaga, millega ta varem sama asja tööandjale müüs, ning lisaks hüvitab tööandjale kõik kulgused, mida tööandja tegi kahe tehingu vahepealse ajal asja parandamiseks, siis ei ole töötaja saanud rahaliselt hinnatavat soodustust, sest ta ei ole tööandja arvel oma varalist olukorda parandanud." Lisaks juhtis Riigikohus tähelepanu veel sellele, et erisoodustuse tuvastamiseks piisab lihtsalt vastava kahe tehingu omavahelisest võrdlemisest ning pole oluline, mis oli see täpne põhjus, miks müüdi asi turuhinnast madalama hinnaga.

Lähtudes eeltoodust võib kokkuvõtlikult öelda, et tehingu puhul, millega äriühing võõrandab oma töötajale asja, mille äriühing on varem omandanud samalt isikult, tuleb võimaliku erisoodustuse tuvastamiseks vaadelda mitte ainult viimast tehingut eraldivõetuna, vaid mõlemat tehingut koos. Kui töötaja on saanud rahaliselt hinnatava soodustuse, siis on tegemist erisoodustusega ja selle pealt tuleb maksta ka tulu- ja sotsiaalmaksu. Kui rahaliselt hinnatav soodustus ei ole tuvastatav, ei saa rääkida ka erisoodustuse andmisest ja sellega kaasnevast maksukohustusest. **T**

Kõnealuse Riigikohtu lahendiga saab lähemalt tutvuda aadressil: www.riigikohus.ee/?id=116&tekst=RK/3-3-1-73-09.

Koja gallupid

Täname kõiki ja palume oma liikmetel ka edaspidi meie küsitlustele Kaubanduskoja veebilehel aktiivselt vastata.

Teie vastuste põhjal saame kujundada oma arvamused ja ettepanekud, mille edastame seadusandjale. Teie arvamusest sõltub palju!

Kas olete valmis 2010. aastal võtma juurde uusi töötajaid?

- Jah, kindlasti – 27%
- Jah, kuid ainult vastavate riiklike toetusmeetmete suurenemisel (nt palgatoetus või maksusoodustus) – 15%
- Jah, kuid osalise tööajaga – 9%
- Ei, pigem mitte – 22%
- Ei, kindlasti mitte – 27%

(Vastajaid 55)

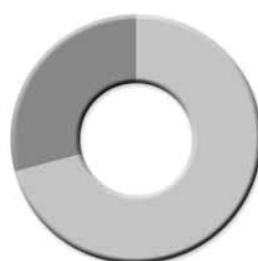
Mis kujul peaks reisi kohta käiva informatsiooni tarbijale lepingu sõlmimisel esitama?

- Paberil – 15%
- Kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis (nt faks, e-kiri, CD) – 77%
- Piisab kodulehel avaldamisest ja viitest sellele – 8%

(Vastajaid 13)

Millisel varaseimal hetkel peaks pakettreisiga reisijatele esitama olulise info, nagu viisa-, vaktsineerimise nõuded, hinnas sisalduvad ekskursioonid jms?

- Brošüüris – 71%
- Lepingueelselt – 29%
- Lepingus – 0%
- Enne väljalendu – 0%

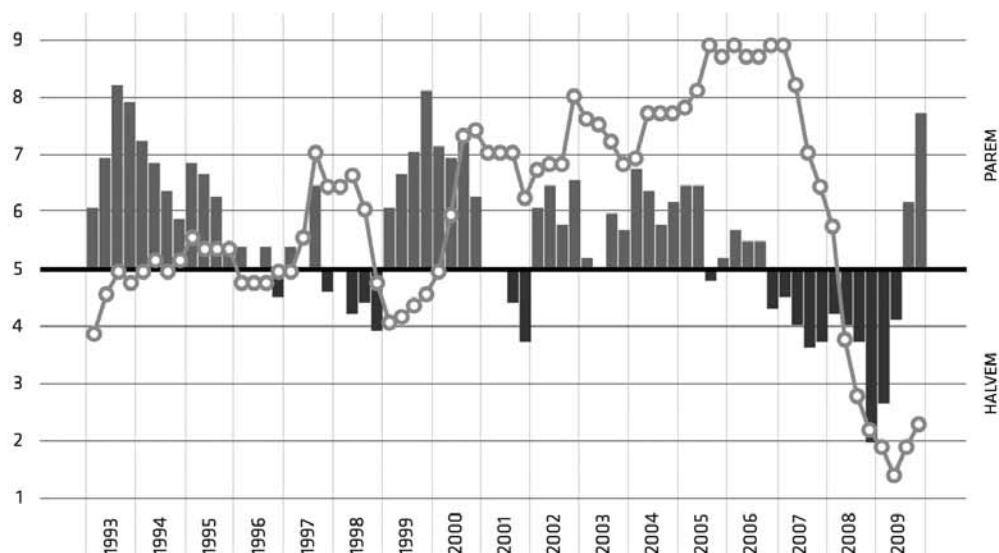
(Vastajaid 17)

LEEV KUUM

Eesti Konjunktuurinstituudi
juhtivteadur

Analüütikud: majandusolukord on parem kui 2009. aasta septembris

JONNIS

Eesti majandusolukord 1993–2009 (kvartalite lõikes) ja prognoos 6 kuu pärast (ekspertide hinnangu te alusel).

Hinnang praegusele majandusolukorrale ○

Hinnang majandusolukorrale 6 kuu pärast – parem ■ halvem ■

Eesti Konjunkturiinstituudi analüütikute paneeli hinnangud majanduse üldolukorra kohta 2009. aasta detsembris jagunesid järgmiselt: olukord on hea 0% eksperte, olukord on rahuldav 31% eksperte ja olukord on halb 69% eksperte. Sellise jaotuse tulemusel kujunes majandusolukorra indeksi 2,3 punkti, mis on 0,4 punkti enam kui eelmisel küsitlusel septembris. Toodust järeldeb, et riigi majandusolukord on endiselt raske, kuid vähemal määral kui varem. Suurenes ekspertide-analüütikute arv, kes hindasid olukorda rahuldavaks. Nemad lähtusid hindamisel mitte

niivõrd sellest, et SKP on suures languses, vaid eelkõige sellest, et riigi majandus üha kohaneb paremini kokkutõmbunud nõudlusega ja aina rohkem ettevõtteid otsib (ja leiab) lahendusi uueks tõusuks. Parimaks tunnustuseks Eesti majandusele ja valitsuse tegevusele on rangete Maastrichti kriteeriumide (5) täitmine, mis oli 2009. aastal jõukohane vaid vähestele EL liikmesriikidele.

Siiski ei saa silma kinni pigistada asjaolu ees, et majanduslangus on olnud suur (2 kriisiaastaga kokku ca 20%) ja selle tagajärjel on tunduvalt vähenenud nii riigi eelarvetulud,

ettevõtjate kasumid kui ka töötajate palgad. Lisaks on töötute armee täienenud enam kui poole saja tuhande inimesega.

Vaatamata kehvale seisule (või just selle tõttu) olid eksperdid-analüütikud detsembris üllatavalt üksmeelsed selles, et riigi majandusolukord on 6 kuu pärast parem kui praegu. Ootuste tugevust rahvusvahelisel 9-palli skaalal väljendab hinne 7,8 palli, mis tähendab, et 75% eksperte on selle hinnanguga nõus.

Majandusolukorra paranemist Eestis seostatakse valdavalt väliskesk-

konna edusammudega, meie kontekstis eelkõige positiivsete arengutega Soomes ja Rootsis. See on peamiseks eelduseks, et lähikuudel hakkab nõudlus Eesti eksporditoodetele kasvama. Eesti Konjunkturiinstituudi analüütikute grupi hinnang ekspordimahu kohta 6 kuu pärast oli peaaegu üksmeelne – ekspord on siis suurem. Inflatsioon jääb lähikuudel madalaks ja tõenäoliselt ei tõuse ka intressimäärad. Suures plaanis peab aga nõustuma tõsiasjaga, et lähikuudel jääb majandusarengut iseloomustama (pidurdama) endiselt nõudluse ja tööpuudus. ■

LIDIA FRIEDENTHAL
Väliskaubanduse
vanemnõunik

Kaubanduskoja väliskaubandusteenused

Kaubanduskoda jätkab oma traditsiooniliste teenustega väliskaubandusdokumentide vallas väljastades kauba mitte-sooduspäritolu tõendavaid päritolusertifikaate nn üldsertifikaati, ATA märkmikke ja kinnitades kaubandusega seotud dokumente (arved, hinnakirjad, lepingud jne). Lisaks dokumentidele jagatakse informatsiooni väliskaubandusega seonduvates küsimustes nagu riikide tollimaksud, kvoodid, kaubakoodid, vastavustõendid, kaubanduslepingud jne.

Sertifikaadid

Lisaks üldsertifikaadile (*Certificate of Origin*) on Euroopa Liidus kauba päritolu tõendamisel kasutusel veel liikumissertifikaat EUR1 (*Movement Certificate EUR1*) ja üldise soodustussüsteemi sertifikaat vorm A (*General System of Preferences Form A*). Kahte viimast väljastab Eestis Maksu- ja Tolliamet. Erinevate päritolutõendite kasutamine tuleneb riikide vahel kehtivatest kaubanduslepingutest ja muudest kaubandustavadeist.

Nagu juba eespool nimetatud, väljastab Kaubanduskoda nn mitte-sooduspäritolu sertifikaati ehk üld-

sertifikaati. Üldsertifikaat esitatakse importiva riigi tollile kauba vormistamisel vabasse ringlusse. Üldsertifikaati kasutatakse tariifikvootide, seire-, karistus- ja kaitsemeetmete, kvootide, dumpinguvastaste tollimaksude, päritolu tähistuse, põllumajandustoetuste ja avalike enampakkumiste korral. 2009. aastal kinnitati Kaubanduskodas üle 15 000 sertifikaadi.

ATA märkmik

ATA märkmik on rahvusvaheline tollidokument, mida kasutatakse teatud kaupade ajutisel väljaveol. ATA märkmik lihtsustab näituste eksponaatide, kaubanäidiste, spordiinventari ja professionaalsete töo-

vahendite ajutist väljavedu. ATA märkmik on kasutusel ATA süsteemiga liitunud riikides ja neid riike on praegu 66. Viimati on ATA märkmikuga saadetud teele kaupu sellesse kaugetesse maadesse nagu Uus-Meremaa künnivõistluste MM-ile, Lõuna-Aafrika Vabariiki jalgpalli MM-i ettevalmistusele, Kanada taliolümpiale, USA-sse purjetamise treeninglaagrisse, Indiasse näitusele.

Informatsioon

Informatsiooni kaubandusega seonduvates küsimustes jagatakse liikmetele telefoni ja e-posti teel. Keerulisematele päringutele vastatakse konsultatsioonivormis Kau-

banduskojas kohapeal eelnevalt kokkulepitud ajal.

Kaubanduskoda on mitteriiklik mittetulundusühing ja seetõttu on meie teenused osaliselt tasulised. Teenuste hind sõltub Kaubanduskoja liikmelisusest. Liikmetele on teenused kas tasuta või oluliselt odavamad kui mitteliikmetele. Teenuste hinnakirja leiata Kaubanduskoja veebilehelt www.koda.ee/?id=2561. **T**

Väliskaubandusküsimustes palume pöörduda meie nõunike poole telefonidel 604 0077, 604 0078, 604 0079 või e-posti-aadressil trade@koda.ee.

ATA märkmik on rahvusvaheline tollidokument, mida kasutatakse teatud kaupade ajutisel väljaveol. ATA märkmik lihtsustab näituste eksponaatide, kaubanäidiste, spordiinventari ja professionaalsete töövahendite ajutist väljavedu.

Äriviisidid ja sihtturumaade seminarid aastal 2010

Sel aastal planeerib Eesti Kaubandus-Tööstuskoda äriviisiite Venemaale, Ukrainasse, Valgevenesse ja Norrasse.

Venemaa visiit St Peterburi ja Novgorodi toimub 5.-8. aprillil (projektijuht Viive Raid). Käisime möödunud aastal samuti nendes linnades ning võime öelda, et huvi Eesti ettevõtjate ja koostöö vastu oli suur. Ka sel aastal planeerime mõlemas kohas korraldada äriseminare ning põhiorhk on individuaalsetel kohtumistel. Samuti külastame kohalikke ettevõtjate ning tutvume sealsete vaatamisväärsustega.

Mai algusesse on plaanitud külastus trollidemaale Norrasse ja oktoobri teisel poolel Türgi (projektijuht Eva Maran).

Visiit Ukrainasse (projektijuht Viive Raid), on planeeritud 24.-28. mail

ning sel korral külastame Harkovi ning Kiievit. Kuna Harkovis toimuvad samal ajal eestlaste kultuuripäevad, siis selle ürituse raames korraldame seal ka äripäeva. Toimivad nii Eesti kui ka Ukraina äriseminare ning kontaktkohtumised ettevõtjatele. Kiievis korraldab Ukraina Kaubanduskoda meie äriestele individuaalsed kohtumised Ukraina ettevõtjatega. Samuti toimub äriseminar.

Sügisel korraldame visiidi Valgevenes (projektijuht Viive Raid), kus samuti põhiorhk on firmadevahelistel kontaktkohtumistel ja äriseminaril. Lisaks sellele külastame kindlasti ka kohalikke ettevõtjate ning osaleme meile pakutavas kultuuri programmis.

Seoses Hiina linnas Shanghais toimuva maailmanäitusega EXPO 2010 plaanime Hiina turuga tutvuma

ma viia kaks delegatsiooni, võimalikud toimumisajad jäävad augusti lõpu ja oktoobri alguse vahele (projektijuhid Kristy Tättar ja Eva Maran).

2010. aasta esimesel poolel on kavas korraldada mitmeid seminare, mille käigus tutvustatakse ärikeskondasid ja koostöövõimalusi järgmistel sihtturumaadel:

- 11. ja 12. veebruar „Venemaa ettevõtluskeskkond” Tallinnas ja Jõhvis (projektijuht Viive Raid);
- 11. märts „Sihtturg – Kasahstan” (projektijuht Viive Raid);
- 29. märts „Sihtturg – Norra” (projektijuht Eva Maran);
- märts „Sihtturg – Prantsusmaa” (projektijuht Kristy Tättar);
- märts „Sihtturg – Hiina Fujiani piirkond” (projektijuht Kristy Tättar);
- mai „Sihtturg – Hong Kong” (projektijuht Kristy Tättar). **T**

Jälgige täiendatud jooksvat informatsiooni meie veebileheküljel ja huvi korral võtke aegsasti ühendust meie teenuste osakonna projektijuhidega:

VIIVE RAID

Tel: 604 0092
E-post: viive@koda.ee

KRISTY TÄTTAR

Tel: 604 0093
E-post: kristy@koda.ee

EVA MARAN

Tel: 604 0083
E-post: eva@koda.ee

Euroopa Liidul on sel aastal kolm kultuuripealinna

Kultuuripealinna aastat on juba ametlikult alustanud Saksamaal Ruhris asuv Essen ja Pécs Ungaris. 16. jaanuaril toimub kultuuripealinna avatseremoonia Türgis Istanbulis. Essenis avati aasta suure kultuurifestivaliga maailma kultuuripärandi nimekirja kuuluvas Zollvereinis – maailma kõige kaunimas söekaevanduses. Pécs alustas kultuuripealinna olemist kogu linna hõlmava 24-tunnise programmiga, millesse

kuulusid nii karneval, teatrietendused, videoprojektsioonid ja valgusinstallatsioonid kui ka linna peale paigaldatud interaktiivsed seinad. Istanbul kuulutatakse kultuuripealinna sel laupäeval ning jaanuarikuu täidavad näitused, koolitused, seminarid ning kirjandus- ja muusikasündmused. Euroopa Liidu ministrite nõukogu nimetab igaks aastaks kaks kultuuripealinna, sel aastal on neid aga erandlikult koguni kolm. Valiku tegemisel lähtutakse rangetest kriteeriumidest, mis on seotud ühest küljest sündmuse üleeuroopalise mõju ja teisalt kohalike elanike osalusega.

Eurobaromeetri Eesti raporti tutvustus ELi Majas 29. jaanuaril

29. jaanuaril avalikustatakse Eurobaromeetri Eesti aruanne, mis annab ülevaate üldistest hinnangutest elule Eestis, sh kodanike prognoosist riigi majanduse ja tööhõive käekäigule. Euroopa Liidu puhul uuriti rahva arvamust ELi kuulumise suhtes. Kaardistati inimeste hinnanguid erinevatele EL poliitikavaldkondadele ning uuriti toetust eurole üleminekuks. Kuna

suurem osa teemasid on leidnud kajastamist varasemates Eurobaromeetri uuringutes, on võimalik analüüsida ajalisi muutusi inimeste hoiakutes. Seda nii riigis endas kui võrdluses EL teiste liikmesriikidega. Eestis toimus küsitlus 23. oktoobrist 16. novembrini. Kokku küsitleti 1006 Eestis elavat ELi kodanikku. Eurobaromeetri aruande esitlus toimub 29. jaanuaril kell 11.00 Euroopa Liidu Majas (sissepääs Laikmaa 15). Uuringu tulemusi tutvustab aruande autor Aivar Voog TNS Emorist. Lisainfo: Pille Vaher, Euroopa Komisjoni esindus Eestis, tel: 626 4424, e-post: pille.vaher@ec.europa.eu. **T**

KRISTI KARELSOHN

1. sekretär
majandusküsimustes
Eesti Vabariigi
Suursaatkonnas Helsingis

Ettevõtjana Soome

Soome nagu Eestigi on üsna väike ja avatud, kuid palju stabiilsema majandusega. Tõusud ja mõõnad on väiksemad kui Eestis, 2009. aastal langes majandus siiski umbes 7-8%. Kuna Soome jõudis kriisi alles 2008. aasta keskel, oodatakse ka tõusule pöördumist hiljem kui mujal.

Eesti Välisministeerium
ESTONIAN MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS

Suure kukkumise on läbi teinud Soome eksport (2008. aastaga võrreldes 30-40%) vähem on langenud sisemaine tarbimine. Tööstustest on kriisi ajal enim kannatanud suurimad sektorid metsa- ja metallitööstus, elektroonikatööstuse toodang on langenud koguni kolmandiku. Erinevalt paljudest teistest riikidest on vähe probleeme olnud finantssektoril. Valitsus võttis vastu mitu kriisipaketti, mis suurendasid nii laenu- ja ekspordi tagatise kui toetasid töökohtade loomist näiteks ehituses.

Mida pidada silmas, kui on soov Soome turule tulla?

Kuigi Soome on meile lähedane nii geograafiliselt kui kultuuriliselt ning meie kuulumine Euroopa Liitu on kõrvaldanud äritegevuselt otsesed takistused, ei ole Eesti ettevõtted naaberturul eriti kanda kinnitanud. Märkimisväärne eestlaste tegevus toimub vaid ehitus- ja kinnisvarasektoris. Põhjuseid võib olla mitmeid. Esiteks on väljaarenenud turul kindlasti raskem oma tootele vaba nišši leida. Teiseks on soomlased üsna nõudlikud kvaliteedi suhtes, nii et pelgalt madala hinna pärast nad kaupa osta ei pruugi. Seni ajani, kuigi järjest vähem, võib kohata ka

umbusku eestlaste suhtes. Soome turule pürgijat võib samuti kohutada pikk aeg tulemise saavutamiseks. Soomlased on lojaalsed olemasolevale äripartnerile ning isegi paremate tingimuste pakkumise korral peate neid oma eelistes pikalt veenma.

Perspektiivsed tulevikualad Soomes on nn targad tehnoloogiad ja lahendused, eriti keskkonna ja energeetika vallas. Kiirelt vananema hakkava elanikkonna tõttu nähakse lähitulevikus suurenemist ka eakatele inimestele suunatud teenuste osas.

Soomlased on reeglina korrektsed, peavad kinni kokkulepetest ja kohutumisajast. Kõige mugavam asjaajamise viis on e-kirja teel, sellele vastatakse peaaegu alati ja üsna kiiresti. Kui soovite näida usaldusväärne, vastake samaga. Soomes valitseb tugev nõupidamise kultuur ning otsuseid ei tee juht ainuisikuliselt, mis teeb otsustamise meie jaoks mõnikord tavatult aeglaseks. Soomlane usaldab kõige enam teist soomlast, mistõttu on tihti kasulikum palgata soomlasest esindaja kohapeal asju korraldama või kaupa /teenust müüma.

Traditsioonilistest sektoritest võiks Eesti ettevõtetele Soomes enim huvi pakkuda masinaehitus (ka keerulisemate komponentide valmistamine) ning mööbli või sisustuslahenduste ja -toodete müük. Perspektiivsed tulevikualad Soomes on nn targad tehnoloogiad ja lahendused, eriti keskkonna ja energeetika vallas. Kiirelt vananema hakkava elanikkonna tõttu nähakse lähitulevikus suurt hüpet ka eakatele inimestele suunatud teenuste osas.

Kust saada infot?

Kui Te pole veel sihtturu valikus kindel, tuleks alustada kontaktivõttust Ettevõtluse Arendamise Sihtasutusega. Soome kasuks otsustanuna saab abi ja nõu nii Eesti saatkonnast kui EASI esindajalt Helsingis Valdar Liivelt (helsinki@eas.ee). Palju infot on kättesaadav internetist. Pikem saatkonna poolt koostatud Soome ärikeskkonna ülevaade (ettevõtte asutamine, maksud, turule sisenemine jne) on Välisministeeriumi kodulehel: www.vm.ee/?q=et/taxonomy/term/101.

Hea ülevaatlik info välisinvestorile on saadaval veebileheküljel: www.yrityssuomi.fi. Väike- ja kesk-

mise suurusega ettevõttel tasub Soomes kohapeal kontakti võtta maakondlike ettevõtluskeskustega (ELY-keskused, www.ely-keskus.fi) või linnade ettevõtlusametitega (Helsingis nime all YritysHelsinki, töötab ka eestlasest nõustaja Toivo Utso), mis abistavad ja nõustavad nii ettevõtluse alustamisel, finantseid leidmisel kui äriplaani koostamisel. On olemas hulk partneriotsingu ja muid andmebaase, mille kohta on põhjalikum info eelnimetatud Välisministeeriumi leheküljel.

Paljudes valdkondades on kõige kasulikumad kontaktide loomise kohad messid ja muud kontaktüritused. Messide info on kättesaadav korraldajate kaudu, kes on ühinenud Messikorraldajate Liitu (www.fairsunion.fi), suurim messikorraldaja on Suomen Messut (www.finnexpo.fi).

Kontakt: KRISTI KARELSOHN

1. sekretär majandusküsimustes
Eesti Vabariigi Suursaatkonnas
Helsingis
Tel: +358 9622 0260
E-post: Kristi.Karelsohn@mfa.ee
Veeb: www.estemb.fi

TIIA RANDMA
Haridusnõunik

Karjääriõpe koolis ja karjääriinfo Rajaleidjas

Vaatamata info paljususele on tänased noored valikute tegemisel hoopis keerulisemas olukorras kui mina kaksikümmend aastat tagasi. Valikuvõimalusi on küll ahvatlevalt palju, aga raske on vahet teha, mis pakutavast on ehtne, mis kassikuld. Kelle arvamust uskuda, kelle mitte? Karjääriteenuste rolli eelolevatele küsimustele vastamisel on raske ülehinnata. Sestap on Kaubanduskoda olnud aktiivne taganttorkija ühtse karjääriteenuste süsteemi (taas)loomisel Eestis.

Haridus- ja teadusminister Tõnis Lukase ja sotsiaalminister Maret Maripuu poolt 2008. aastal allkirjastatud koostöökokkuleppe (fotol) alusel tagab karjääriteenuste metoodika ning koolituse ja kvaliteedisüsteemi väljaarendamise Haridus- ja Teadusministeerium. Riigipoolseks süsteemi koordineerijaks jääb Elukestva Õppe Arendamise Sihtasutuse Innove juures tegutsev Karjääriteenuste Arenduskeskus. Karjääriteenuste Arenduskeskuse tegevusi aitab kanda laiapõhjaline koostöökoogu, kuhu kuulub ka Kaubanduskoda.

2009. aasta lõpupäevil toimus viies Karjääriteenuste koostöökoogu kohtumine. Kohtumise peateemad olid

karjääriteenuste jätkusuutlikkuse tagamine teavitamis- ja nõustamiskeskustes, karjääriõppe jätkusuutlikkuse tagamine, avalikkuse teavitamine karjääriteenustest ja koostöökoogu tööplaan aastal 2010.

Karjääriõpe

Karjääriõppe hetkeolukorrast tegi ülevaate Mare Lehtsalu, Innove karjääriõppe juhtivspetsialist. Karjääriõpe on uues riiklikus õppekavas sees, valminud on karjääriõppe metoodilised materjalid. Karjääriõpe on käivitatud pilootprojektina 26 üldhariduskoolis. Kaasatud koolid testivad karjääriõpet kooli õppekavas ja selle lõimimisvõimalusi tunnivälise tegevusega (karjääripäev,

õppekäik ettevõttesse, kooli info-stend, -koduleht, -raamatukogu jne). Testimine viiakse läbi karjääriõppe tegevuskava põhiselt. Karjääriõppe laienemist kõigisse koolidesse takistab erinevate ametkondade haldusalasse jääv vastutus (ametikohtad, tegevuse koordineerimine jne). Koostöökoogu ettepanekul analüüsitakse lähitulevikus erinevate õigusaktide sidustatust karjääriteenuste pakkumise toetamisel.

Karjääriinfo

Karjääriinfo töömaailma käsitlev osa on olnud aastaid tagasihoidlik. 2009. aastal koos käinud karjääriinfo töörühmas olid organisatsioonid, kes toodavad alginfot ja

kaardistati hetkeolukord. Töörühma töö tulemusena valmis Rajaleidja täiskasvanu osa töömaailma käsitleva alajaotuse uus struktuur ja sisu, vaata www.rajaleidja.ee/taiskasvanu. Ühtlasi sai selgeks, et kuigi erinevad asutused toodavad andmeid tööturust ja/või haridusest, siis hariduse ja tööturuvahelisi seoseid loovad infot „ei tooda“ keegi. Valmis kujul karjääriinfot ei ole hetkel olemas. Koostöökoogu leidis, lähitulevikus on vaja Karjääriteenuste Arenduskeskusesse luua kompetents, et süstematiseerida olemasolevad andmeid ja „tõlkida“ mahukad uuringud või statistilisi andmekogusid hõlpsasti tarbitavaks ja sidustatud karjääriinfoks Rajaleidjas. Tegevus jätkub. **T**

Haridus- ja teadusminister Tõnis Lukas ja sotsiaalminister Maret Maripuu allkirjastamas karjääriteenuste kokkulepet 2008. aastal Kaubanduskodas.

TAIVO PAJU
Juhtimisajakirja Director
peatoimetaja

Kapsastest ja kondoomidest

Samm-sammu teooria on tõesti võimas asi. Paari kuu eest sattusin restorani, kus keset tuba seisis alasti mees, pealaest jalatallani kondoomidega kaetud. Ei, see ei olnud Linnar Priimägi, ja õigupoolest oli tegemist kujuga. Aga kirevavärvilised kummid olid ehtsad.

Too söögikoht asub Taimaal Pattayas, nimeks Cabbages and Condoms. Soovitan neile, kes Taisse satuvad, kindlasti ühes sellises õhtust süüa – neid restorane on mitmes paigas. Sest mitte ainult söök pole seal julgelt üle Tai keskmise. Seal süües teed ka heateo.

Selle ettevõtmise taga on mees nimega Mechai Viravaidya, kelle hüüdnimi on Kondoomikuningas ning kelle ajakiri Time on arvanud Aasia 20 kõige mõjukama tegelase hulka.

Restoranid aitavad tulu teenida tema loodud ühingu jaoks, mis hoolitseb selle eest, et seksi- ja pereplaneerimise ning AIDSiga seotud teadmised leviks ka kõige vaesemates Tai piirkondades. Cabbages and Condoms pole juhuslik nimevalik. Mechai on veendunud, et kogu selle valdkonna info peab levima sama hästi ja olema sama igapäevane nagu kapsad talumehe põllul.

Täna saab ilma mingi kahtluseta öelda, et härra Mechai on teinud ajalugu. Kui ta seitsmekümnendail aastail oma misjonitööd alustas, sündis Tai perekonda keskmiselt seitse last. Tänapäeval kaks. AIDSi

levik on pidurdunud. Seksist rääkimine pole enam tabu – ja mõistagi ei pea ma silmas seksiäri piirkondi.

Kuidas üks mees seda kõike suutis? Ei suutnudki. Mõistnud, et ükski kuigi kaugele ei jõua, hakkas ta looma oma mõttekaaslastest ülemaalist võrgustikku. Siht oli silme ees – pöörata oma usku igas külas vähemalt üks inimene, kes julgeks neil teemadel ka naabreid valgustada. Esialgul oli mõttekaaslasi mõni üksik, aga iga aastaga tuli neid juurde.

Teiseks, Mechai raius ühte ja sama sõnumit päevast päeva, aastast aastasse. Kümnendist kümnendisse, võiks isegi öelda. Alguses pidi ta taluma ironiat ja isegi solvanguid. Nüüdseks on ta aga üks lugupeetavamaid inimesi terves 65 miljoni elanikuga Tais. Ja last but not least – restoranikelil läheb ka hästi.

Nii et sobib ka pool rehkendust, kui tervet ei jõua. Pisike samm korraga. Ja siis järgmine.

Viigu see lootusrikas aasta meid kõiki oma eesmärgile lähemale. Kas või pool maad plaanitust, aga peaasi et õiges suunas! **T**

Kaubanduskoda
käivitab projekti

Talendid koju!

Käesoleval aastal käivitab Eesti Kaubandus-Tööstuskoda projekti, mille raames soovime kodumaale tagasi tööle tuua andekaid noori, kes on läinud välismaale õppima või tööle. Aastaid on räägitud „ajude väljavoolust“ ning selle kahjulikkusest majandusele, kuid siiani on selle protsessi pidurdamiseks suhteliselt vähe ette võetud.

Projekti jooksul luuakse muuhulgas koostöös ettevõtjate ning talendidega internetikeskkond, kus nimeetatud osapooled kohtuvad, et ühelt poolt pakkuda ning teiselt poolt leida võimalusi omandatud teadmisi ja kogemusi kodumaal rakendada.

Siinkohal kutsume üles oma liikmeid, kellel on huvi välismaal enast täiendanud töötajate vastu, meiega ühendust võtma, et saaksime üheskoos võimalikult palju andekaid kaasmaalasi Eestisse tagasi tuua ning seeläbi meie majandust jälle tõusujoonele aidata.

European Union
Europe's Solidarity

Eesti Hälviku Haaks

Lisainfo:

EVA MARAN

Teenuste osakonna projektijuht

Tel: 604 0083

E-post: eva@koda.ee

Koostööpartnerite pärestlõuna

„Üldhariduskoolide, ettevõtete ja noorte vahelise koostöö võimalused”

15. veebruaril Kaubanduskoja Jõhvi esinduses (Pargi 27)

Päevakava

- 14.15 Kogunemine, tervituskohv
- 14.30 Avasõnad
- Margus Ilmjärv Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, Europe Direct Jõhvi Teabekeskus
  - Toivo Klaar, Euroopa Komisjoni Eesti esinduse juhataja
  - Kadi Herkül, Euroopa Parlamendi Infobüroo Eestis juhataja
- 15.00 Diskussioonirühmad:
- Noortevahelise koostöö võimalused Euroopa Liidus (Lauri Jalonen)
  - Ettevõtete, üldhariduskoolide ja noorte vahelise koostöö võimalused, projektiideed (Kristi Ruusamäe)
- 15.30 Kokkuvõtted

Hea ettevõtja, kutsume Teid seminarile

„Aus äritegevus riikides, kus aus äri pole võimalik”

17. veebruaril kell 9.00–12.00 Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn)

Välisturgudel tegutsevad ärimehed teavad rääkida, et mõnes riigis on korrupsioon tavapärase ärikultuuri osa. Teisiti ei saavat – ainus alternatiiv olevat selles riigis äritegevusest loobuda. Meie seminari eesmärk on vaadata, kas see ikka on nii ja kas on võimalik aus äritegevus seal, kus see näib võimatu. Eesti soovib pääseda Majandusliku Koostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD), mille liikmeid ühendab muu hulgas madal korrupsioonitase. OECD võitleb üle maailma rahvusvahelistes äritehingutes makstava altkäemaksu vastu. Mõnele näib see võitlus tulutu, sest tegelikult paistab teistsugune. Meie seminaril räägib OECD esindaja, kas ja kuidas saab ilma altkäemaksuta. Oma kogemustest kõnelevad ka Eesti peaprokurör, diplomaat ja ettevõtjad.

Programm

- Seminari juhatab sisse Eesti Kaubandus-Tööstuskoja esimees, ettevõtja **Toomas Luman**.
- **Kui pikad on prokuratuuri käed?**
Riigi peaprokurör **Norman Aas** räägib välisriikides antud altkäemaksude eest karistamisest. Millised on Eesti õiguskaitseasutuste võimalused välisriikides toimepandud altkäemaksu juhtumite uurimiseks?
- **Millega seisavad silmitsi Eesti ettevõtjad arenguriikides?**
Majandusdiplomaat **Margus Solinson** räägib, milliste olukordadega on Eesti ettevõtjad pidanud toime tulema Ukrainas ja teistes korrupsiooniküllastes riikides.
- **Kas korrupsiooni on vähem, kui hanget korraldab rahvusvaheline organisatsioon?**
Ettevõtja, tarkvaraarendaja ning AS-i Reaalsüsteemid juht **Tiit Vapper**, kelle klientidest suurem osa tegutseb postkommunistlikus ruumis, kahtleb, kas isegi rahvusvahelised riigihankekonkursid suudavad tagada ausat äri. Kas Eesti riigihanked on läbipaistvamad kui Ukraina omad? Kas korrupsiooni aitab vältida see, kui hanke korraldab Euroopa Nõukogu või ÜRO?
- **Kuidas siis saab ilma altkäemaksuta?**
Inimõiguste ja turvalisuse valdkonna jurist, OECD-s töötav dr **Alex Conte**, kes on nõustanud mitmeid riike ja rahvusvahelisi organisatsioone, räägib teiste riikide ettevõtjate käitumisest olukorras, kus ilma altkäemaksuta justkui ei saa. Ja annab nõu, kuidas siiski ilma hakkama saada.

Seminarile järgneb vestlusring, mida juhivad seminarimoderaator **Anvar Samost**.

Seminarit korraldab Justiitsministeerium koostöös Eesti Kaubandus-Tööstuskojaga.

Seminar toimub eesti keeles ning osalemine on tasuta.

Osalemissoovist palume teatada enne 6. veebruari aadressil korrupsiooniseminar@just.ee.

Justiitsministeerium

Lisainfo ja registreerimine:

MARGUS ILMJÄRV

Tel: 337 4950

E-post: margus@koda.ee

Lisainfo ja registreerimine:

E-post: korrupsiooniseminar@just.ee

Veeb: www.korrupsioon.ee

Messikoolitus Tallinnas ja Tartus

Tulemuslik messiturundus – töö enne messi, messi ajal ja pärast messi

- Tallinnas 2. veebruar ja 9. märtsil kell 9.00–17.00 Eesti Kaubandus-Tööstuskodas (Toom-Kooli 17)
- Tartus 13. aprillil kell 9.00–17.00 Raadimõisa hotellis (Mõisavärava 1)

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda korraldab koolituse koostöös Ettevõtluse Arendamise Sihtasutusega. Koolituste korraldamist rahastab EASI Teadmiste ja oskuste arenguprogrammi raames Euroopa Sotsiaalfond. Tooteid ja teenuseid ning nende omadusi peab klientidele järjest rohkem ja täpsemalt selgitama, kuna valik mis turule jõuab on väga mitmekesine ja muudab otsuse langetamise kliendile väga raskeks. Üha tiheneva konkurentsi tingimustes hakkavad äris järjest enam tähtsust omama isiklikud suhted. Ja nende arendamiseks pole paremat kohta kui messid või näitused, kus on võimalik suhelda ja otsest kontakti saavutada potentsiaalse või ammuse äripartneriga. Et messil osalemine oleks edukas, vastaks ettevõtte ootustele ja tagaks tehtava investeeringu tasuvuse, tuleb kindlasti pikalt ja põhjalikult planeerida messil osalemist, realiseerida messil püstitatud eesmärgid ning teha sihikindlalt järeltööd saadud kontaktidega peale messi. Antud koolituse käigus antakse põhjalik ülevaade kõikidest etappidest ning jagatakse kasulikke näpunäiteid.

Seminaril leiavad käsitlust järgmised teemad

- Konkurentsieelis, sihtturg, messi valik
- Messi ettevalmistus: eesmärgid, messiboksi planeerimine, meeskond, eelarve, logistika, ühisstendid, kliendisuhetud, messiturundus
- Messiboksis: messiboksis osalemine, töökorraldus, klientidega suhtlemine, mida teha, mida mitte
- Järeltöö pärast messi: tulemuste analüüs, edasised sammud

Messikoolitused viib läbi **Jakob Saks**, kes on pikaajalise praktilise kogemusega eksportöör, tunnustatud koolitaja ja konsultant. Viimase 6 aasta jooksul on ta organiseerinud erinevatele ettevõtjatele messistende 2-4 rahvusvahelisel messil aastas (sh Aasia, Euroopa, Põhja-Ameerika). Tal on 11 aastat ekspordi juhtimise kogemust (sh 5 aastat töötades väljaspool Eestit) ning magistrikraad Copenhagen Business School'ist.

Osalustasu on 300 krooni. Huvi korral palume eelnevalt registreeruda!

Lisainfo ja registreerimine:

LIIS LEHESALU

Tel: 604 0081 • E-post: liis@koda.ee

Hiina Zhenwei metallisektori messid

10.–12. oktoobril Pekingis

Eelmise aasta kevadel sõlmisid Eesti Kaubandus-Tööstuskoda ja Beijing Zhenwei Exhibition Co. Ltd lepingu prestižikate Hiina Zhenwei messide esindamiseks. Esindatavad messid toimuvad paralleelselt 10.–12. oktoobril Pekingis, Hiinas.

AlChina (www.alchina.net)

Alumiiniumisektori rahvusvaheline mess, kuhu on oodatud osalema ettevõtjad, kes tegelevad toormaterjali ja sulami produktidega: poolvalmistooted, poolsünteesotod, alumiiniumribad, alumiiniumvalu, foolium, kattmaterjalid jne; alumiiniumist ehitus, transpordi, elektroonika ja masinadetailid; pinnatöötlemine ja ühendus(keevitamine)tehnika; kergmetalliga kauplemine ja taaskasutamine; masinad, seadmed ja lisatarvikud alumiiniumi tootmiseks ja töötlemiseks jne; teenused, nõustamine, akadeemilised uuringud jne. 2009. aastal laius mess 12 000 m²-i ning osales 280 eksponenti ja ligi 9000 külastajat.

CuChina (www.cuchina.com.cn)

Hiina tähtsaim vasesektori mess. Eelmisel aastal osales messil ligi 300 eksponenti ning ligi 9000 külastajat. Osalema oodatakse: toormaterjali ja sulami produktid; traditsioonilised vasktooted (torud/torustikud, ühendused, kraanid, sanitaartechnika jm); uued vasktooted, mida kasutatakse kõrgtehnoloogias, IT-tööstuses/seadmetes, elektroonikatööstuses, kosmosetööstuses, autotööstuses, kodutarvikutes, ehitusmaterjalide tööstuses jne; masinad, seadmed ja lisatarvikud alumiiniumi tootmiseks ja töötlemiseks jne; tehnoloogiad vase taaskasutamiseks, keskkonnakaitseks ning samuti pakendamiseks; vase valu ning selle töötlemise tehnoloogiad; lisaained vasetööstusele (kemikaalid, määrdeained, gaasid jne); uued tehnoloogiad vasetööstuse moderniseerimiseks k.a IT.

TiChina (www.tichina.com.cn)

Hiina suurima titaanimessi eesmärgiks on tuua kokku titaaniumi kõige enam kasutavad tööstusvaldkonnad nagu kosmosetööstus, laevaehitus, tuumaenergeetikatööstus, keemiatööstus, kütusetööstus, metallurgiatööstus, meditsiinitööstus, aparaadiehitus jne – kõik, kus kasutatakse titaani toodete või protsesside olulise komponendina.

Kojast saab tasuta lisainfot Zhenwei messide kohta, infomaterjali ja statistilisi andmeid. Samuti abistame messil osaleda soovijaid korralduslikes küsimustes. Vajadusel aitame koostada ühisturunduse või messitoetuse taotlust.

Lisainfo ja registreerimine:

EVA MARAN

Tel: 604 0083 • E-post: eva@koda.ee

Venekeelne seminar

„Ettevõtluskeskkond Venemaal”

11. veebruaril Tallinnas (Toom-Kooli 17)
12. veebruaril Jõhvis (Pargi 27)

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda koostöös EASI ja rahvusvahelise konsultatsioonikompaniaga G.S.L. Law & Consulting korraldab venekeelse seminar ettevõtluskeskkonnast Venemaal. Lektor on GSL Law & Consulting jurist **Sergei Panuško**.

- 9.30 Osavõtjate registreerimine, hommiku-kohv
- 10.00 **Investeeringud, valuutaregulatsioonid ja -kontroll** (investeeringud: õiguslikud garantiid ja võimalused; õigusregulatsiooni aktuaalsed probleemid Vene Föderatsioonis; välismajandustegevus: panga- ja valuutaregulatsioonid),
- 11.00 **Maksuaspekt** (välismaiste ettevõtjate juuresoleku vormid Vene Föderatsioonis; föderaalne maksusüsteem; alalise esinduse loomine; mitteresidentide maksu-

registrisse kandmine; kasumimaksud; maksude planeerimine – lubatud piir).

12.00 Lõuna

12.45 **Tolliaspekt** (regulatsiooni põhimõtted; tollirežiimide liigid. Ekspordi-impordi regulatsioon; tolliorganite ja -maakleritega koostööküsimused).

13.20 **Korporatiivne aspekt. Muud aspektid** (juriidilise isiku loomine – näidialgoritm; JL loomise protseduur, sh põhikirjakapitali tasumine; muudatused Vene seadusandluses OÜ osas; töösuhete regulatsioon – mõningad iseärasused; litsentseerimine).

14.15 Vastused küsimustele, kokkuvõtete tegemine.

Osalustasu on 600 krooni (lisandub käibemaks).

Info ja registreerimine: Tallinnas – VIIVE RAID • Tel: 604 0092 • E-post: viive@koda.ee • Jõhvis – MARGUS ILMJÄRV • Tel: 337 4950 • E-post: margus@koda.ee

Seminar „Efektiivne eksport ja selle arendamine”

15. veebruaril Kaubanduskojas

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda ja RM Consulting AB & Partners korraldavad esmaspäeval, 15. veebruaril 2010, kell 9.30–17.00 Eesti Kaubandus-Tööstuskodas (Toom-Kooli 17, Tallinn) seminari „Efektiivne eksport ja selle arendamine. Kuidas olla edukas välisurgudel?” Seminari eesmärk on anda ülevaade, millised on määrava tähtsusega tegurid ja tegevused edukaks ekspordiks. Kuidas efektiivselt ekspordida, leida välispartnereid ja arendada turundustegevust? Anda Eesti ettevõtete kogemuste alusel nõuandeid, miks osa ettevõteteid on olnud head eksportijad ja saavutanud edu välisurgudel. Koolituse sihtgrupiks on tegevjuhid, ekspordijuhid, turundusjuhid, toote- ja teenuste arendamisega seotud töötajad. Osalejatel on võimalik saada nõuandeid nende ettevõtete ekspordi puudutavates küsimustes.

Seminari viib läbi Stockholmis tegutseva konsultatsiooni ja nõustamisetevõtte RM Consulting AB & Partners juhtiv partner **Rein Malm**. Rein Malm omab pikaajalist ja praktilist kogemust rahvusvahelisest ärist, alustades juba 30 aastat tagasi tööd infotehnoloogiakontsernis IBM. Ta on oma Stockholmis asuva konsultatsiooniettevõtte kaudu viimase 10 aasta jooksul nõustanud ekspordialaselt ligi 80 Eesti ettevõtet ja aidanud neid välisurgude leidmisel. Rein Malm teeb koostööd EASiga, nõustab Tartu Ülikooli ettevõtluskeskust ning on tunnustatud õppejõud Rootsi kõrgkoolides.

Teemad ja ajakava:

- 9.00–9.30 Registreerimine, hommikukohv
- 9.30–11.00
- Rahvusvaheline turundus ja eksport.
  - Ettevõtte ekspordivalmidus.
- 11.00–11.15 Kohvipaus
- 11.15–13.15
- Äriplaani ja turundusplaani seosed.
  - Tooted, teenused, kompetentsid – nende lisandväärtus ja maht.
  - Ärikultuuride erinevus. Turud ja turusegmenid, sihtgrupid ja lõpptarbijad.
- 13.15–13.45 Lõuna
- 13.45–15.00
- Konkurentsiallüüs ja ekspordööri positsioneerumine turul.
  - Turunduskanalid. Hinnakujunduse strateegiad.
- 15.00–15.15 Kohvipaus
- 15.30–17.00
- Konkurents turul ja eksporditugi.
  - Üldpilt ja kokkuvõtte päevast.

Seminari osavõtutasu Kaubanduskoja liikmetele on 900 krooni, mitteliikmetele 1800 krooni, hindadele lisandub käibemaks. Hinnas sisalduvad teabematerjalid, lõuna ja kohvipausid.

Info ja registreerimine: KATI KRASS • Tel: 443 0989 • E-post: kati@koda.ee

Tasuta ID-kaardi koolitused

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja projekti „Mentoripõhine e-õpe” raames viib BCS Koolitus alates juunikuust läbi tasuta koolitused kõigile ettevõtlikele inimestele.

- Kasutage võimalust saada oma töötajatele tasuta koolitus.
- Koolitus tuleb Teie ettevõttesse kohale!
- E-õppe materjalid nii eesti kui vene keeles.

Koolitus annab praktilised oskused e-keskkonnas olevate teenuste turvaliseks kasutamiseks ja ID-kaardiga või Mobiili-IDga digiallkirjastamiseks.

Käsitletavad teemad:

- turvaline autentimine,
- praktiline dokumendi allkirjastamine ID-kaardi või Mobiili-IDga,
- ülevaade olulisematest avalikest ja ettevõtete e-teenustest.

Koolituse õppevorm on mentoripõhine e-õpe. Koolitusklassis on kohal mentor-koolitaja, kes abistab küsimuste tekkimise korral. E-õppematerjal sisaldab videoklippe, teste ja praktilisi harjutusi ning on nii eesti- kui venekeelne. Mobiilne arvutiklass tuuakse Teie ettevõttesse kokkulepitud ajal

kohale, kui teil on vähemalt 40 inimest, kes soovivad läbida ID-kaardi koolituse. Koolitus võtab aega 2–4 akadeemilist tundi ja igaüks saab valida endale sobiva tempo. Ka üksikutel soovijatel palume oma soovist teada anda.

NB! Selleks, et koolituse käigus saaks praktiliselt läbi teha digiallkirjastamise, tuleb koolitusele kindlasti kaasa võtta ID-kaart või Mobiili-ID koos pin1 ja pin2-ga.

Koolitusele registreerumine toimub läbi ettevõtte kontaktisiku. Registreerimiseks saatke e-kiri aadressile ekoolitus@bcs.ee.

Lisainfo:

Piret Salmistu
Kaubanduskoja turundusdirektor
E-post: piret@koda.ee • Tel: 604 0060

Piret Elm
BCS Koolituse projektijuht/õpetaja
E-post: piret.elm@bcs.ee • Tel: 699 8155

Nüüd on Teil võimalus leida koostööpartnereid ning uusi kliente teiste Eesti Kaubandus-Tööstuskoja liikmete hulgast, samuti saate soovi korral teha liikmesettevõtetele oma toodete või teenuste sooduspakkumisi. Huvi korral palun saatke oma koostöösoov või sooduspakkumine e-postiaadressile kadri@koda.ee. Koostöösoov või sooduspakkumine peab sisaldama järgmisi andmeid: sooduspakkumist/koostöösoovi, tegevusvaldkonda, firma nime, kontaktandmeid, aadressi, telefoninumbrit, e-postiaadressi, kontaktisiku andmeid ning pakkumise kehtivusaega. Sooduspakkumise tingimuseks on selle kehtimine kõigile Kaubanduskoja liikmetele. NB! Avaldame ainult Eesti Kaubandus-Tööstuskoja liikmete pakkumisi. Lugege koostööpakkumisi nüüd ka Kaubanduskoja veebilehel Teenused – Koostööpakkumised ja info – Liikmelt liikmele aadressil <http://www.koda.ee/?id=46026>.

Lisainfo: KADRI LIIMAL • Tel: 523 6146 • E-post: kadri@koda.ee

MAHTRA TEENINDUSE AS

Pakume Teile ja Teie töötajatele soodsat majutust Tallinnas, Mahtra Hostelis. Asume Lasnamäel, Mustakivi asumis, Peterburi maantee lähedal. Meil on majutusteenuse osutamisel 15-aastane kogemus ning meil on kõik tingimused lühema- või pikemaajaliste komandeeritute vastuvõtuks: logistiliselt hea asukoht, suur parkla, turvaline õhkkond ja sõbralik teenindus. Külaliste kasutada on peale hiljuti remonditud tubade veel köök, internet ning saun. Hommikusöögivõimalus. Hinnad alates 125 kroonist inimene ööpäevas (tasumine ka garantiikirja alusel ülekandega vastavalt ööbinud inimeste arvule). Pakkumine kehtib kuni 31.12.2010.

Lisainfo: Peep Sarapuu

Tel: 621 8828, 634 5433

E-post: hostel@mahtra.ee • www.mahtra.ee

NONGROTO OÜ

Nongroto OÜ otsib partnereid innovaatilise toodangu toimetamiseks Lääne-Euroopast Eesti turule. Pakume klientidele kompleksteenust torustike sisemiseks taastamiseks ja hooldamiseks: TV-uuringud, ettevalmistustööd freesrobotiga ja torusiseste remondimuhvide mehhaaniline paigaldamine. Pakume samuti mobiilseid läbipesuseadmeid, mitmesuguseid sulgurkorke, päästevahendeid ning soojusvahetite süsteeme energia saamiseks kanalisatsioonist.

Lisainfo:

Tel: 651 3646 • E-post: info@nongroto.ee
www.nongroto.ee

AS VALMECO

AS Valmeco otsib investor-koostööpartnerit puidujäätmete kasutamise, betoonitoodete valmistamise, puit- ja mööblidetailide tootmise vallas. Omalt poolt on välja pakkuda tootmis-

maa 28 466 m² mis asub 350 meetri kaugusel raudtee kaubaterminalist. Olemas detailplaneering. Võimaldame vooluvõimsust 600 A ja soojusenergiat 1,0 Mw. Maa-alal gaas, vesi ja kanalisatsioon. AS Valmeco tegeleb freesprussmajade tootmisega Jõgeval.

Lisainfo: Raul Taul

Tel: 505 5068 • E-post: raul.taul@valmeco.ee

EUROSAT GROUP OÜ

Eurosat Group OÜ, kelle tegevusvaldkond on telemeetria, liikurvahendite ja autoparkide kontroll ning jälgimine, pakub Kaubanduskoja liikmetele GPS kontrolleri FM 2200 kuni veebruari lõpuni 2000 krooni (lisandub km). Ainult 2000 krooni ja Sa hoida oma autol silma peal!

Lisainfo: Lea Kallo

Tel: 5698 1111 • E-post: lea@eurosat.ee

OÜ DIRECTA

OÜ Directa pakub Eesti turul mitmesuguseid interneti infoteenuseid. Oleme Eestis tegutsenud täpselt kaks aastat ja meie emafirma Directa OY on elektroonilise infokanalina Soomes turuliider. Meie põhilise toote, infoportaal www.emateab.ee, kasutajate arv nädalas on 25 000 ja 30 000 vahel. Kuna teeme koostööd Google-otsingumootoriga, siis on meie lepingulistel klientidel parem nähtavus kogu internetikeskkonnas, kõigis Google otsingumootoris tehtavates otsingutes. Eelmise aasta alguses käivitasime hinnapäringuteenuse, mis võimaldab inimestel lihtsalt ja tasuta edastada oma ostusoov/päring korraga paljudele teenusepakkujatele. Teenuses osalevad kõik meie lepingulised kliendid ja see on toonud neile reaalseid kliente. Lisaks internetile toimib meie andmebaas ka mobiilses internetis ja on kasutajatele ka seal tasuta. Lisaks sellele valmistame ja haldame ettevõtetele mobiilseid kodulehti,

lähiaja plaanis on hakata valmistama ka interneti kodulehti ja avada E-pood. Pakume kõikidele Kaubanduskoja liikmetele liitumist meie andmebaasiga soodushinnaga, kuu otsingute limiidiga 200 krooni. See on 40% odavam kui normaalhind.

Lisainfo:

Tel: 5556 2470 • 612 9078

E-post: klienditeenindus@emateab.ee

TOP TEXTILE OÜ

Top Textile OÜ pakub Kaubanduskoja liikmetele head võimalust värskendada oma kontorit või kodu soodsamalt:

- tekstiilkardinaid, kodutekstiil -15%;
- disaineri teenus TASUTA.

Hotellidele, restoranidele, haiglatele jt:

- projektimüük -15% (tekstiilkardinad, voodikatted, toolikatted jpm);
- disaineri teenus TASUTA;
- ameti-, tööriivad -10%.

Pakkumine kehtib kuni 19. märtsini.

Lisainfo: Kristel Suik

Tel: 5553 7102 • E-post: info@toptextile.ee
www.akardin.ee

BALTI KAUBAD JA TEENUSED AS

Pakume stabiilset ja kauakestvat äri! Eesti nanotehnoloogiliste toodete tootja otsib partnereid edendamaks Eesti ja EL turul toodangut ühise nanoFormula (www.nanoformula.eu) kaubamärgi all. NanoFormula tooted on saadud oma originaalse tehnoloogia järgi, ei ole kallid, võrreldes analoogidega täiesti konkurentsivabad ning omavad tohutut potentsiaali kasutamiseks erinevates valdkondades. Pakume kaubanduspartneritele eksklusiivseid territoriaalõigusi, infotuge, reklaammaterjale, seminare ja koolitust nanoFormula uute toodete osas.

Lisainfo: Larissa Orlova

Tel: 392 6007 • E-post: larisa@nanoformula.eu

Koostööpakkumised:

- Taani ettevõtte otsib kontakti Eesti firmaga, mis ehitab puumaju Roots. Firms on 8 krunti, kuhu soovivad ehitada. **Kood 2010-01-18-001**
- Taani ettevõtte otsib Eesti firmat, mis toodab moodulmaju. **Kood 2010-01-18-002**
- Ungari ettevõtte, mis pakub tahavaatepeegleid ja muid varuosi veoautodele, bussidele, traileritele, traktoritele, otsib vahendajat. **Kood 2009-11-30-016**
- Rumeenia kvaliteetrõivaste tootja (naiste-, spordi-, vormirõivad, tikandid, trükk) otsib allhanketööde võimalust. **Kood 2010-01-04-015**
- Poola ettevõtte, mis toodab varustust erivajadustega inimestele, otsib ettevõtjat, kes toodaks allhanke korras ja kavandite järgi alumiiniumist elemente. **Kood 2010-01-15-017**
- Ungari valgustuslülitite (sensoriga lülitid sisetingimustes kasutamiseks) hulgimüüja otsib vahendajat. **Kood 2010-01-14-045**
- Leedu valgustatud märkide ja reklaamide tootja otsib vahendajat. **Kood 2010-01-12-045**
- Rumeenia värvi-, laki- jm sarnaste keemiatoodete valmistaja otsib esindajat. **Kood 2010-01-07-013**
- Saksa ettevõtte, mis teostab toiduainete, loomasööda, kosmeetika- ja ravimitööstuse jaoks molekulaar-bioloogilisi, keemilisi, mikrobioloogilisi jm analüüse, otsib esindajat Euroopas. **Kood 2010-01-06-019**
- Tšehhi traktorite ja autode varuosade müüja otsib esindajat. **Kood 2010-01-05-003**
- Itaalia hõbeehete (poolvääris- kive ja kristalliga) tootja otsib spetsialiseerunud vahendajat. **Kood 2010-01-04-021**
- Itaalia värskete ja kuivatatud viigimarjade tootja otsib vahendajat. **Kood 2010-01-04-019**
- Poola teraselementide ja -konstruktsioonide tootja otsib vahendajat ja pakub end allhanketööde teostajaks. **Kood 2009-12-18-006**
- Poola laevavarustuse, metallkonstruktsioonide ja muude metallist elementidega tegelev ettevõtte otsib ühisettevõtlast ja allhanketööde võimalusi. **Kood 2009-12-22-013**

Täpsem info:
ANNIKA METSALA

Tel: 604 0091

E-post: annika.metsala@koda.ee

Vaata lisainfot Koja tasuta partnerotsinguteenustest ja koostööpakkumiste loetelu veebilehelt www.koda.ee ▶ teenused ▶ koostööpakkumised ja infoteenused (üle-vaade partnerotsinguteenustest) ▶ viimased koostööpakkumised (loetelu pakkumistest).

Riigihanketeated:

GRUUSIA

- Raudteeterminali projekteerimishange. **Kood 3029**

LÄTI

- Töödeldud paberi ja papi hange. Tähtaeg pakkumiste esitamiseks 02.03.2010. **Kood 3030**
- Elektriseadmete osade ja tarvikute hange. Tähtaeg pakkumiste esitamiseks 16.02.2010. **Kood 3031**

SOOME

- Turba hange. Tähtaeg pakkumiste esitamiseks 09.03.2010. **Kood 3032**
- Veeseadeldiste hange. Tähtaeg pakkumiste esitamiseks on 01.03.2010. **Kood 3033**
- Ehitustööde hange. Eelteade. **Kood 3034**
- Mööblihange. Tähtaeg pakkumiste esitamiseks 26.02.2010. **Kood 3035**
- Koolimajade ehitustööde hange. Eelteade. **Kood 3036**

ROOTSI

- Laegastega kappide hange. Tähtaeg pakkumiste esitamiseks 11.03.2010. **Kood 3037**
- Tisleri- ja puusepatoodete paigaldustööde hange. Tähtaeg pakkumiste esitamiseks on 25.02.2010. **Kood 3038**
- Rinnahoidjate hange. Tähtaeg pakkumiste esitamiseks 15.03.2010. **Kood 3039**
- Toiduainete ja jookide hange. Tähtaeg pakkumiste esitamiseks 12.03.2010. **Kood 3040**

LEEDU

- Arhitektuurialaste projektteerimisteenuste hange. Tähtaeg pakkumiste esitamiseks on 15.03.2010. **Kood 3041**
- Ravimite hange. Tähtaeg 01.03.2010. **Kood 3042**

SAKSAMAA

- Tööstuses kasutatavate rõivaste hange. Tähtaeg pakkumiste esitamiseks 24.02.2010. **Kood 3043**
- Mööblihange. Tähtaeg pakkumiste esitamiseks 25.02.2010. **Kood 3044**
- Tuletõrjeautode hange. Tähtaeg pakkumiste esitamiseks 16.03.2010. **Kood 3045**
- Politseivarustuse hange (kaitse- ja turvarõivad). Eelteade. **Kood 3046**
- Haiglalinade hange. Tähtaeg pakkumiste esitamiseks on 08.03.2010. **Kood 3047**
- Tulekindlate uste hange. Tähtaeg pakkumiste esitamiseks 09.02.2010. **Kood 3048**
- Tugevdatud metallninaga jalatsite hange. Tähtaeg pakkumiste esitamiseks 04.03.2010. **Kood 3049**

NORRA

- Tualettpaberi, tasku-, käte- ja salvrätikute hange. Tähtaeg pakkumiste esitamiseks 03.03.2010. **Kood 3050**
- Ortopeediliste proteeside hange. Tähtaeg pakkumiste esitamiseks 02.03.2010. **Kood 3051**

Täpsem info:
LEA AASAMAA

Tel: 604 0090 • E-post: lea@koda.ee

Vaata kõiki kehtivaid hanketeateid Koja veebilehelt www.koda.ee ▶ teenused ▶ valik riigihanketeateid.

Tallinn ja Harjumaa	AJA NÄGU OÜ	621 2530	www.ajanagu.ee	Puidust detailide restaureerimine ja valmistamine (aknad, ukсед, trepid, puitfassaadid, mööbel).
	BAKER TILLY BALTICS OÜ	687 0575	www.btb.ee	Auditeerimine, maksualane ja muu nõustamine.
	CONSULTIT OÜ	505 3032	www.consultit.ee	Arvutialased konsultatsioonid, ärinõustamine ja muu juhtimisalane nõustamine.
	EUR-INVEST GROUP OÜ	678 8362	www.eurinvestgroup.eu	Finantsteenuste osutamine, v.a kindlustus ja pensionifondid.
	EXCLUSIVE STONE OÜ	512 6606	www.exclusivestone.ee	Tehiskivi import ja müük.
	KUMMI-OTT OÜ	610 1063	www.kummiott.ee	Rehvide, velgede müük ja paigaldus, autohooldus ja transport.
	LOKSA LAEVATEHASE AS	622 4000	www.ls.ee	Metallkonstruktsioonide tootmine, laevaehitus ja -remont, metalli eeltötlus, värvimine.
	META ADVISORY GROUP OÜ	5331 3104	www.metaadvisory.ee	Avalikud suhted, valitsussuhted, suhtekorraldus, juhtimisalane nõustamine.
	NORDINGREDIENTS OÜ	665 4810		Toidulisandite import-eksport.
	SANTA MARIA AS	665 2000	www.santamaria.ee	Maitseainesegude tootmine, nende turundus ja müük.
	SUMMAARUM OÜ	5648 9859	www.summaarum.ee	Raamatupidamisteenused, tõlketeenused, ärikonsultatsioonid, majandustarkvara konsultatsioonid.
	ZIRCON GROUP OÜ	620 5900	www.zircon.ee	Stantsid, pressvormid, peenmehaanika, stantsimistööd.
	WELL TEHNOLOOGIA OÜ	529 7157	www.welltehnoloogia.ee	Metallkonstruktsioonide valmistamine tööstuslikuks otstarbeks.
Ida-Virumaa	AERO GRUPP OÜ	517 8821	www.aerogrupp.ee	Hoonete muu puhastus ja tööstuslik puhastustegevus. Ehitus ja projekteerimine.
	MICRON ELECTRONICS OÜ	602 7930	www.microne.eu	Elektroniliste seadmete müük.
Jõgevamaa	JÕGEVA VEEVÄRK OÜ	772 2720	www.jvw.ee	Veekogumine, -töötlus ja -varustus. Kanalisatsiooni ja heitveekäitlus.
	VALMECO AS	772 3144	www.walmeco.ee	Kokkupandavate prussmajade detailide tootmine ja turustamine, ehitus- ja tööstuskaupade jaekaubandus.
Tartumaa	ELMER SKB OÜ	518 5428	www.parool.ee	Infotehnoloogilised teenused.
Viljandimaa	TORU-JÜRI OÜ	433 0000	www.torujyri.ee	Veevarustus- ja kütteseadmete müük, paigaldus, hooldus ning remont.
Võrumaa	FRANSERMAX OÜ	782 1521		Aparaadiehitus.

www.koda.ee

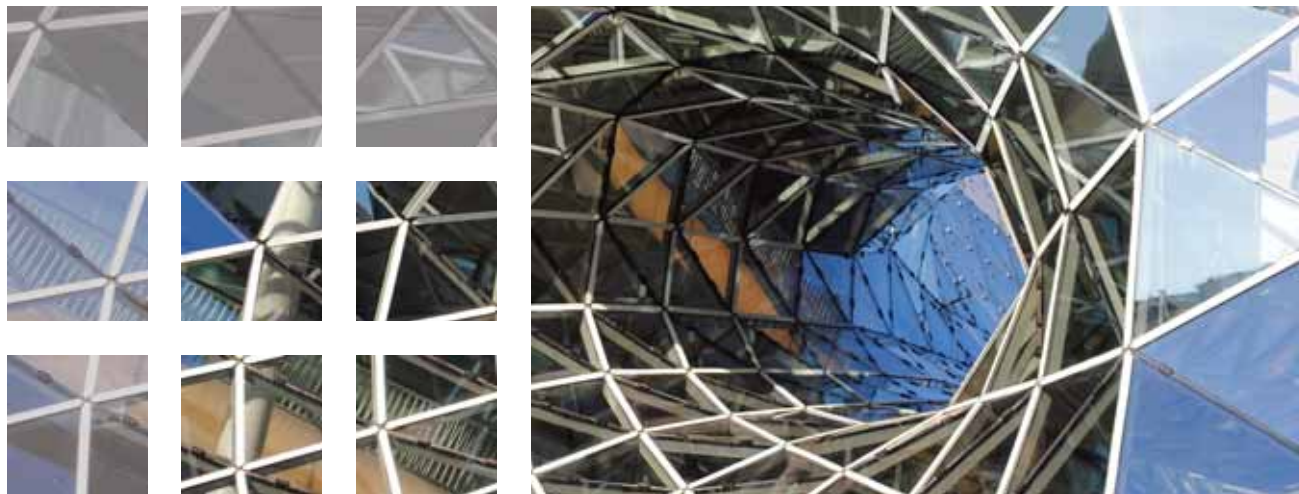
Kaubanduskoda koostöös Raadio Kukuuga kutsub kuulama saadet

MAJANDUSRUUM

kolmapäeviti kell 11.00–12.00,
kordusena kolmapäeva õhtul kell 20.00–21.00

Raadio Kuku ja Kaubanduskoja koostöös valmiv saade „Majandusruum” toob kuulajani majanduse aktuaalsed teemad ning kõike huvitavat, mis Eesti majanduses toimub. Saatejuht on Vallo Toomet. Saateid on tagantjärele võimalik kuulata Raadio Kuku arhiivist <http://akamai.tehnokratt.net/tehnokratt/arhivaar/majandusruum/>.

Ehituse ja sisekujunduse mess

MosBuild

Moskvas 6.-9. aprill 2010

MosBuild ametlik messiesindaja Eestis Eesti Kaubandus-Tööstuskoda kutsub Eesti projekteerimis- ja ehitusfirmasid, ehitusmaterjalide tootjaid, arhitekte, sisekujundajaid ja kõiki teisi ehituse ja sisekujundusega tegelevaid ettevõtteid osalema Venemaa suurimal ehitus- ja sisustusmessil MosBuild.

6.-9. aprillil 2010. aastal toimub Moskvas Venemaa üks suurem ja populaarseim ehitus- ning sisekujunduse mess MosBuild. Mess koosneb 6 kategooriasse liigitatud 23 alanäitusest ja katab kogu ehituse ja sisekujunduse toodete ja teenuste valdkonnad:

- **Buildex** (tööriistad, elektri- ja automaatikaseadmed, ehitusmaterjalid ja seadmed, kanalisatsioon ja torud);
- **Cersanex** (keraamika, vannitoad, tehnoeraamika);
- **WindowBuild** (akende- ja profiilide süsteemid, arhitektuuriline

klaas ja fassaadid, alumiiniumi- ja teraskonstruktsioonid, tulekindlad süsteemid, varikatused ja rullluugid, väravad ja automaatika);

- **CountryLiving** (aiamööbel, suvilad, laste mänguväljakud, basseinid, saunad, spaa, maastikujundus, välisvalgustus);
- **MosInteriors** (kodutekstiilid, ukсед ja lukud, värvid, põrandakatet, jm sisekujundus);
- **Stonex** (aiateede katematerjalid, kiviseinad- ja põrandad jm).

2009. aastal oli messidel väljas kokku 2483 eksponenti 45-st riigist ja messe külastas 98 393 inimest. Täpsemat informatsiooni leiab veebilehelt: www.mosbuild-expo.com.

Ettevõtetele, kellel on huvi esineda nimetatud messidel oma stendiga, palume ühendust võtta Eesti Kaubandus-Tööstuskojaga ja me aitame teid teie stendi korraldamisel.

Lisainfo ja registreerimine:

EVA MARAN

Tel: 604 0083

E-post: eva@koda.ee

KRISTY TÄTTAR

Tel: 604 0093

E-post: kristy@koda.ee

MosBuild

Mida ema ei tea, pole vajagi teada!

www.emateab.ee

- Info kõigi Eesti ettevõtete kohta ja palju muid teenuseid
- Kasutajale kõik täiesti tasuta
- Kasuta emateab.ee hinnapäringu teenust ja võida auhind

Leia meid: www.emateab.ee

Kaubanduskoda

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda • Toom-Kooli 17, 10130 Tallinn
Tel: 604 0060 • Faks: 604 0061 • E-post: koda@koda.ee • www.koda.ee

Teenuste osakond

Tel: 604 0077 • konsultatsioon • päritolusertifikaadid • ATA-Carnet • tollikonsultatsioonid

Tel: 604 0080 • äridelegatsioonid • messid • kontaktpäevad

Tel: 604 0082 • Stockholmi messid

Tel: 604 0082 • koostööpakkumised

Politiikakujundamise- ja õigusosakond

Tel: 604 0060 • konsultatsioon • majanduspoliitiline tegevus

Turundus- ja liikmesuhete osakond

Tel: 604 0089 • liikmeks astumine • liikmesuhted • avalikud suhted • Tel: 604 0085

Teataja toimetus • toimetaja Kadri Liimal • Tel: 523 6146 • E-post: kadri@koda.ee

Raamatupidamine

Tel: 604 0067

Kaubanduskoja Tartu esindus

Pikk tn 14, 51013 Tartu • Tel: 744 2196

Kaubanduskoja Pärnu esindus

Ringi 35, 80010 Pärnu • Tel: 443 0989

Kaubanduskoja Kuressaare esindus

Tallinna 16, 93811 Kuressaare • Tel: 452 4757

Kaubanduskoja Jõhvi esindus

Pargi 27-203, 41537 Jõhvi • Tel: 337 4950